

n minden s
a közönséges
érrel, kompakt
l.-rel fizetendő

OLLA
bebizonyított
legjobb higiénikus
GUMMI-
különlegesség
Teljes jótállás.
Mindenütt kapható.
Arjegyzők ingyen.
Látni gummi gyár-
dál Wien U/451 S
Prater-
strasse 57

HEGNAEUM
KÖNYVTÁR
jobb kötete:
var novelláirás ki-
jelesének érdekes
dövéü, művészi stí-
lópompás novelláit
mazza

NI GYULA:
ÖZSA-
nű hó (Kor
190)
k. (384 o.)
zes kötetben
megjelentek:

TAMÁS: Komé-
t. Nov. (424 old.)
LAJOS: Glória. No-
vik (448 old.)
C: A számbőr.
ény (387 old.) For-
ta Harsányi K.
**Pascal orvos. Re-
o.)** For. Gerő A.
NS: Két város. Reg.
zása. (374 old.)
Béla M. (448 o.)
LEFRANCE: A Pin-
nek szigete. Regény.
L. Böllény Gy. (320 o.)
V: Az orvos felesége
s novellák. (384 o.)
HE: Szerelm az
világában. (1152
old.) Két kötet.
TOJ: Házsi-Murát-
ény. Az úrdög. El-
zása. (374 old.)
RICHÁRD: A kőitő
z asszony. Regény.
oldal.)
BÉLA: A boldog-
ony dervise. (372
old.)
ASSANT: Egy élet.
ény. (372 oldal.)
EYER: A barát ná-
és egyéb novellák.
VI. Fejtd. (384 o.)
VI. FEJTD: Két so-
esztendő és más
szelések. (384 o.)
RSTAN: Az őcsike-
rek rejteje. (384 o.)
LEFRANCE:
tenek szomjaznak.
ny. 384 oldal.
LE D'ANNUNZIO:
Regény. (448 old.)
R: Bohémvilág.
Ford. Komor Gyula.
ENSEN: D'Ura asz-
y. Regény.

den
t ára (Kor
190)
kapható minden
nyarúsnál. Klajda
Athenaeum Irad.
nyomdai r.-társ.

ek
sérvköfő
ven és bórmentes
nyomlepek. Leg-
nyelmes viselőt.

12-15 kor.
21-30 kor.
szá-
bb ki-
ásban

skötő,
aját gyárunkban
rint készítettnek.
ingyen és bér-

SZERTÁR
-ut 32. sz.
ben.
veljünk!

etnek e lap
hivatalában,

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam | Budapest, 1913 CSÜTÖRTÖK augusztus 28. | 203-ik szám

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő: Dr. PAP ZOLTÁN
Szépirodalmi főmunkatárs: EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KORUT 19. SZÁM

Vészkiáltások

Budapest, augusztus 27.

Korszakunk dokumentuma és érdeemes volna márványba vésní az átíratot, amelyet Schill József, Aradmegye főjegyzője küldött a pénzügyigazgatóhoz. Irgalomért, kegyelemért esedezik ebben az átíratban. Nem a maga számára kér kegyelmet. Ő, a kérvényező, csaknem teljesen elünnik s csak a nevét hangoztatja, mintegy súlyt adván azzal szavának. Nem kevesebb, mint negyvenyolcz tökéletesen elszegényedett, nyomorba jutott, inségbe sülyedt aradmegyei község nevében áll elő kegyelmi kérvénnyel. Arra kéri a pénzügyigazgatót, hogy a negyvenyolcz, sorscsapás által sújtott aradmegyei községben az adóvégrehajtások második és harmadik fokozatait ez évben függesztesz föl.

A kérvény, amelyet egész jogosultsággal lehet kegyelmi kérvénynek nevezni, magában is elég kiáltó szöveget fejez ki. De még fokozza ennek a gyászos jelentőségét két dolog: az egyik az, hogy maga Aradmegye főjegyzője látja elérkezettnek az időt, hogy a nyomor szószólója legyen, jöllehet senki sem foghatja rá nyilván, hogy ellenzéki állírtjei, vagy velleitái volnának. A másik jelentőséges dolog az az indoklás, amely átíratában foglaltatik, hogy ugyanis az adóvégrehajtásokat föl kell függeszteni ebben az évben, „ha csak az adóalapokat és az adóalanyokat teljesen tönkretenni nem akarjuk”.

Nagyon siketnek, vagy értelem nélkül valónak kell lennie annak, aki ebben nem ösmerné fel a kétségbeesés vészkiáltását. Nem pusztán annak a negyvenyolcz aradmegyei községnek vészkiáltása ez, hanem bizonyára az egész országé. Mert ha pusztán egyetlen vármegyében negyvenyolcz községet fenyeget az a veszély, hogy mint „adóalany” teljesen tönkremegy, gondoljuk el, hány-szor negyvenyolcz községe van az országnak, amelyet a sorscsapások szintén súlyosan meglátogattak és így ugyanolyan veszélynek vannak kitéve.

Az adóvégrehajtásnak maguk az adóalanyok esnek áldozatul — mondja tovább megokolásában az emberséges főjegyző. És ebben bizonyára nem politikai czélzatok vezérelték. A nyomorral szemben ugyanis, amikor tömegek éheznek és esnek kétségbe, elnémul a pártpolitika, vagy legalább kellene, hogy elnémuljon. Csak egyetlen egy, minden pártérdek fölött való politika érvényesülhetne ily tragikus jelenségekkel szemben, ez pedig a nép kimélete, vagy — mint a főjegyző kifejezi — az „adóalanyok” támogatása, ha abban a negatív formában is, hogy az adóprést ne alkalmazzák oly irgalmatlanul.

Emlékeztetésül, vagy — ha úgy tesszük — jellemzőképpen említjük meg itt, hogy amikor az árvizek pusztításairól szóló híradások megjelentek, az állami gondviselés képviselői utra kerekedtek, hogy kissé körülnézzenek a sors és elemi csapások által sújtott vidéke-

ken. Bizonyára nem kizárólag az újságokból értesültek a katasztrófákról, amelyek a népekre a legkülönbözőbb vidéken rászakadtak, hanem a vészkiáltások más utakon is elérkeztek hozzánk. Fölkerekedtek, utnak indultak miniszterek, államtitkárok s a kormányzatnak más tényezői is. Tanulmányozni akarták a katasztrófák mérvét és mérlegre akarták tenni a veszteségeket, amelyeket a népek milliói szenvedtek az elemi csapások folytán.

Jóhiszeműen föl lehetett tételezni, hogy miniszterek, államtitkárok és a kormányának egyéb ponderáló tényezői nem egyszerű szórakoztató utnak, vagy éppenséggel kéjutazásnak tekintették a katasztrófák által sújtott vidékekre való vándorutjukat. De hol találhatjuk meg ezt az előlegezett jóhiszeműséget, ha az eredményt figyelembe vesszük, amely ezzel az uttal járt? Mert ime, miniszterek, államtitkárok és a kormányának egyéb mértékadó tényezői visszaérkeztek és ezzel a pont. Mindaz, amit eredmény gyanánt följegyezhetünk, abban foglalható össze, hogy az adóprés sokkal jobban, keményebben és irgalmatlanabb módon működik, mint azelőtt.

Miért utaztak le tehát a nevezett tényezők a sújtott vidékekre? Hisz annyit sem vettek észre, mint egyetlen egy megyének a főjegyzője, aki ime, negyvenyolcz község nevében kiált nem is támogatásért, nem is segélyért, hanem egyszerűen irgalmat, kegyelmet esdekel. Hát nem látták a végső inséget, amely-

Betti büszkesége

Írta: Abádi Imre

(Utánnyomas tölés)

A második asszonyt egy vidéki városkából hozta a betűszedő, aki szerencsére csak egy gyermekkel, egy atesztendő fehérhajú fiúval jutott özvegyiségre. Így tehát Betti, a kisvárosi grajczos-leány, mint mostohaanya lépett a betűszedő pesti lakásába, a kissé már megkopott butorok és olajnyomlatú képek tartságába, mely utóbbiak közül négyen Faustból, meg Othelloból való jelenetek voltak, egy pedig Máriát ábrázolta, a csecsemő Jézussal. Mikor Betti ezt a képet megpillantotta, egy kissé meglepődött és újra észébe jutott a köztöttek lévő vallásbeli különbség sajnálatos, legalább is ranezve lehangoló körülménye. Még le se ült új otthonában és ez a kép máris emlékeztette, hogy vétett a családja vallásos erzülete, őseinek megcsontosodott faji és vallási tradíciója ellen: feleségül ment egy keresztény emberhez, aki még hozzá vagyontalan is, két keze munkájából él, de hát a leányalmok összeomlása után ő volt az első, aki megkérte. Most már az övé, ezen változtatni nem lehet... És itt az imakönyvére gondolt, melyet magával hozott. Bizony, gyakran fogja majd elővenni, leimádkozik mindent, de a sírának most már nincsen értelme, a férje előtt a legkevésbé és hogy szája vonaglását ellitkolja, hirtelen a konyhába fordult és úgy, ahogy volt, még befűzve, elegánsan, valami parfüm-

félétől illatosan, rövid szemlét tartott. A különböző nagyságu edények ott álltak a szekrényben, egymás mellett, ahogy még az első asszony megmosta és berakta őket: a falra aggatott konyhaszerszámok közül is megnézett néhányat, aztán a spartherd mellé állt, a platniról fölemelt egy karikat, belepillantott a tűzhelybe és eközben odaszólt a férjének:

— De én ám szombaton nem főzök.

— Miért?

— Mert akkor nem szabad. Szombaton... Ezt az egy napot szeretném megtartani.

— Jó, nem bánom — mondta a betűszedő. De nem lelt belőle semmi, mert mégis rossz arcot vágott a dologhoz és Betti a békért, a férje derült arczáért feláldozta a szombatot, de annál többet imádkozott ezen a napon. A péntekesti gyertyagyújtáshoz azonban mindvégig ragaszkodott. Egy kisebb asztallal a konyhába, erre a czétra, melyet a profán ebédlőasztaltól tisztas távoiságra, az ablak mellé tolt, fehér abrosszal letakart és millygyertyákat gyújtva rajta, rövid imádságot mondott, miközben fehér és formás kezeit kiterjesztette a lángok fölött. A kis Saanyi tágranyított szemekkel bámulta ezt az idegen, előtte ismeretlen czerimóniát, odahúzódott az apjához, aki megmagyarázta neki:

— A mamuskának holnap ünnepe lesz, szombat lesz, a zsidók vasárnapja. A mamuska zsidó.

— Zidó — selypítette a gyerek. E kifejezést most hallotta először, különösenek és mulatságosnak találta.

— Zidó — ismételte mosolyogva, most

még ártatlanul, pajkosan játszadozva a szóval; a harag és a gyűlölet messze volt még tőle, tizenöt-husz esztendőnyire. Hej, addig még sokszor kimossa a ruháját, addig még sokszor megfoltozza a nadrágját és sokszor megfürdött ez a zsidóleány, aki most elfordult a gyertyától és mosolyogva közeledett Sanyika felé, leguggolt előtte, hogy szeretettel fölemelje a karjaiba, de a gyerek még idegenkedett, belekapaszkodott az apjába és a fejét elfordítva, bátortalanul mosolygott vissza a második mamára. Az apja rászólt:

— Na, ne légy olyan vad!

De a fiu nem mozdult, egészen az apja háta mögé húzódott.

— Pedig a mamuska szereti Sanyit, mert Sanyi jó fiu — szólt Betti gvingéden, hívogatólag. Erre néhány pillanatra csönd következett, mely után Sanyi hirtelen, minden átmenet nélkül, hangos sírásba kezdett.

— Hát miért sírsz? — kérdezte a betűszedő lehajtott fővel, de az utolsó szót már nem bírta kiejteni titkolt könnyeitől. Betti ezt észrevette és nyomban magukra is hagyta volna őket fájdalommal, de, sajnos, nem mehetett át egy másik szobába, csak az égő gyertyákhoz lépkedett és így sirtak csöndesen mind a hárman. Ez az állapot azonban nem tartott sokáig, csak eleinte, de addig is, míg összelelegedtek, hármójuk közül egyedül csak Betti maradt az, akinek leggyakrabban adódott ok és alkalom a könyvezésre.

Először is az első asszonnyal, a „boldogult Irmá”-val kellett megbarátkoznia, mert „az Irma” emléke még annyira friss volt,

ben a nép leledzik? Nem hallottak semmi segély- vagy vészkiáltást? S csak Aradmegye főjegyzőjének kegyelmi kérvényéből vettek tudomást arról, hogy az „adóalanyok” teljesen tönkremennek és velők együtt az „adóalapok” is, ha az adóprés funkcióját nem mérséklük? Mit láttak akkor, ha ezt nem látták? És mit hallottak, ha ezt nem hallották?

De kérdés, hogy Aradmegye főjegyzőjének vészkiáltását is csak hallják, de nem veszik tudomásul. Vannak hangok, amelyeket meg nem hallani lehetetlenség, oly kiáltók. De a meghallás és tudomásul vétel között még nagy különbségek és spáciumok vannak. Éppen most van napirenden a létszámemelés. A hadvezetőség is kiáltó, nem! parancsoló hangon szól, hogy több ujonczra és ezzel együtt több, sokkal több millióra van szükség. A kormány nyilván méregeti, hogy melyik hang erősebb és parancsolóbb: a hadvezetőség-e, vagy a népinségé? . . . A hadvezetőség hangja tagolt; a népinségé tagolatlan és csak Aradmegye negyvennyolcz községe népének insége nyert tagoltságot főjegyzője átiratában.

Parancsoló volna más, egészségebb országban a nép inségének hangja; parancsolóbb, mint a hadvezetőségé. De nincs remény arra, hogy ebben az országban, amíg ez a kormány van uralmon, ezt a vészkiáltást, a nép kétségbeesett sikoltását figyelembe vegyék. Amit az elemi katasztrófák meghagytak esetleg, azt kegyelem nélkül elviszi az adóvégrehajtó. A hadvezetőség parancsol. A kormány mit törődik azzal, ha tömegek pusztulnak el az éhínség alatt.

Ez a sorsa most, az Úr ezerkilencszázötvenharmadik évében, a Tisza-kormány érája alatt a magyar népnek.

Budapest, augusztus 27.

Tisza István Budapesten. Gróf Tisza István miniszterelnök szeptember elsején Budapestre érkezik és két napig itt marad, azután pedig Ischlbe utazik audienciájára.

hogy Betti szinte látta őt, érezte, még nem ment le, még ott volt a lakásban és bírálta Bettit, gúnyosan vizsgálta a dolgát, kinézte onnan, fenyegette vagy kinevelte. És Betti úgy vélte a bizalmát és a jóindulatát megnyerni, hogy mindenképp a legmesszebbmenő figyelmet és gyöngédséget tanúsította a gyermeke iránt. Mikor reggelente mosdatta és öltöztette, úgy tűnt neki, hogy az anyja riadt, nagy szemét derű és melegség önti el ilyenkor, hogy jószágosan, elégedetten bólint a keskeny, barna rámból, de viszont az ebédnél összeránczott szemöldökkel figyelmeztette, hogy nagyobb darab húst, nagyobb darab kenyert adjon a gyermeknek: ha pedig valamelyik fél nem sikerült, Betti pirulva pillantott föl Imára, aki gúnyosan kérdezte tőle:

— Hogy lehet az ilyesmit föltálatni?! Hát így tudsz te főzni? Így tudsz te főzni? — és hangosan kacagott hozzá. Betti hallotta kacagását és szégyenkezve menekült a konyhába.

Ha a szekrényeket felnyitotta, akkor is az Irma emléke toppant eléje. Az egyik szekrényben viselő és ünnepi ruhái lógtak, a másikban pedig a fehérneműi voltak, melyeket még ő vasalt és rakosgatott itt szépen egymás mellé. Betti egy délután kiürítette a szekrények tartalmát, hogy új rendet, új beosztást csináljon, hogy lássa, mi van tulajdonképpen. És amint kiszedte az összehajtogatott darabokat, egymásután tűntek föl az Irma vörös monogrammjai, melyek egy kissé megzavarták munkájában. Eltűnődve állt a halomban heverő fehérneműek előtt. Mit kezdjen velük? Így viselje tovább valamennyit, az első asz-

Herczeg Ferencz vádja

— Pörre készül a volt koalíció —

Szervezkednek a harcos pártok

— Hírek a politika világából —

Budapest, augusztus 27.

Herczeg Ferencz, úgy látszik, nem elégszik meg az Aradon szerzett kétes babérokkal, mindenáron ki akarja forszírozni magának a Lukács Lászlóval vetekedő csufos mártíromságot: hogy a bíróság süsse rá a szégyenbélyegyet. Ezt az eredményt elérheti Gyurkovics Ferencz, majd gondoskodik róla *Andrássy Gyula*, aki a volt koalíciós kabinettel együtt pört fog indítani ellene, hogy bizonyítson, ha tud, az eddig felelőtlenül nyilatkozgató műbuhari gárdista az egyedül illetékes fórum, a törvényszék előtt.

Mai híreink itt következnek:

Kihallgatások a királynál

*Ischl*ből táviratozzák: Lovag *Bilinski* közös pénzügyminisztert öfelsége ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta. Az audiencia 11 órától negyed 1 óráig tartott. A miniszter öfelségének a folyó igazgatás ügyeiről részletes jelentést tett.

A király — mint Bécsből jelentik — szeptember kilencedikéig marad *Ischl*ben. Addig gróf *Berchtold* külügyminiszter *Tisza* és gróf *Stürgkh* miniszterelnökök még minden valószínűség szerint kihallgatásra mennek és pedig a *delegációk összehívása ügyében*.

Andrássy és Justh Herczeg ellen

Herczeg Ferencz — nem tudni, mi okból — ismét nyilatkozott. Ezúttal egy nagyváradi lapban. A lelkes *Tisza*-testvér visszatér szomorú hírességű aradi borkoresolyájára s kijelenti, hogy az ország renoméja érdekében óhajtaná, hogy ne legyen per, bár ő fel van fegyverkezve bizonyítékokkal a koalíciós kabinet ellen. „Ha nem provokálják az ellenzékiek a sajtópert, — mondotta, — én nem fogok a részletekbe bocsátkozni, ha muszáj, igazannak férfias tudatával fogok a bírósá elé állni.”

Herczegnek ezt a legújabb kirohanását ma kora délelőtt telefonon közölték a tiszadobi kastélyában időző gróf *Andrássy Gyulával*, aki erre nyomban megadta a következő feleletet:

— *Feltétlenül vádat emelünk Herczeg Ferencz ellen.* Szeptember elején — amint

szony betűivel, melyek ránézve teljesen idegenek? Ez furcsa és izléstelen volna. Vagy kifejtse belőlük az ő betűit? Nem, ezt nem teheti, ez illetlenség, ez kegyeletsértés. A férje zokon venné, ha meglátná. És mit szólna ő? — gondolta Betti. És féltéken pillantott föl az első asszony arcképére.

De a fehérneműk elhasználódtak, a vörös monogrammok lassankint eltűntek és mire új darabok kerültek a szekrénybe, Betti egészen betöltötte az első asszony szerepét és hivatalát. A nehezebb háztartásokat, a nagytakarítást, a mosást, a strolást már kevesebb könnyel kísérte, mint azelőtt és nem sóhajtozott már annyit és olyan fájdalmasan, ha arra a bizonyos doktorra gondolt, akit a szülei egészen az utolsó vizsgáig kitarítottak, abban a reményben, hogy „majd ha készen lesz”, feleségül veszi a Bettijüket. Persze, hogy készen lett az illető fiatalember, irodát is nyitott, de — mert okos volt, szívtelen és hálátlan — nem a Betti ötszáz forintjával.

Ma már Betti sem sóhajtott annyit miatta, de azért nem feledte el, mert büszke volt rá, hogy leány korában egy leendő ügyvéd szerelmet vallott neki, sajnos azonban, csak az anyagiak miatt nem vehette feleségül és így Bettinek éppen csak a doktor ur ígérete maradt. Betti, a szerény Betti, erre is büszke volt, mert „ha elegendő pénze lett volna, elvette volna és ma egy ügyvéd felesége volna”. Ezért tartotta magát különben a házbeli asszonyoknál, erre volt büszke és ez a büszkeség tiltotta meg neki, hogy akárkivel bizalmaskodjék. De mindig talált a szomszédasszonyok között

azt már jeleztük is — tanácskozást fogunk tartani Budapesten és meg fogjuk beszélni a szükséges lépéseket. Privátim annyit mondhatok, hogy az eredmény az lesz, hogyha Herczeg bizonyítani akar, okvetlenül alul fog maradni, de akármil csinál is, a vádat megemljük ellene.

Ugyancsak telefonon közölték a tornyai kastélyában időző *Justh Gyulával* is Herczeg Ferencz nyilatkozatát. A függetlenségi párt vezére a következőket jelentette ki:

— Ha Herczeg Ferencznek adatai vannak, a közitszesség és a közérköles tisztasága érdekében kötelessége, hogy előálljon velük. De az egész csak *mende-monda és nem felet meg a valóságnak*. Képtelenség azt állítani, hogy a koalíció alatt nagyobb panamak voltak, mint a munkapárti rezsim alatt. Hiszen *ahhoz fogható panamak, a mik a Lukács—Désy-pörben kiderültek, sehol Nyugat-Európában elő nem fordultak*.

Függetlenségi szervezkedés

Mohácsról jelentik: A mohácsi függetlenségi és 48-as párt elnöke, *Varqa Zsigmond* a jövő vasárnapra értekezletre hívta egybe a függetlenségi párt vezérő-bizottságát, hogy az ősszel megindítandó politikai akciók irányításáról határozzon. Mohácson a függetlenségi pártnak eddig is igen erős szervezete volt, azonkívül a néppárt is oly erős a kerületben, hogy az ellenzék bizonyosra veszi, hogy a szervezkedés után a munkapárt alól teljesen kihúzzák a talajt. Az ősz folyamán különben nemcsak a városban, de az egész megyében is folytatni fogják a nyáron megkezdett szervezkedő és agitációs gyűlések sorozatát.

Nagyenyedről jelentik: A nagyenyedi függetlenségi és 48-as kör tegnap este választmányi ülést tartott *Fogarasi Albert* elnöke alatt. A választmányi ülés főtárgya a nagyenyedi függetlenségi és 48-as párt újjászervezése volt. E tárgyban a körhöz átirat érkezett az országos párt elnökségétől, s a választmány úgy határozott, hogy a kör szervezését a központ intencziói és utasításai szerint fogja végrehajtani. Október havában, az országgyűlés megnyitása előtt magyarszású népgyűlést is fognak rendezni, hogy *Lukács László* kerületében demonstráljanak a Lukács által inaugurált rendszer ellen. A nagyenyedi gyűlésre meghívják az egyesült függetlenségi és 48-as pártot, valamint a szövetséget ellenzék többi partitait is.

Debreczenből jelentik: A debreczeni függetlenségi és 48-as párt még a nyár elején dr. *Juhász Nagy Sándor* terveire szerint kerületenkint és utczánkint is megszervezte a függetlenségi pártot. A központból érkezett felhívásra ezen munkát állandóan folytatni fogja a debreczeni pártszervezet.

Az Andrássy-párt akciója

Marosvásárhelyről jelentik: A Marostorda vármegyei Andrássy-párt e héten fog megalakulni.

olyanokat, akiket méltónak tartott a barátságára. Kiválasztottainak aztán ügykezett minél előbb — gyakran már az első trécselés folyamán — elmesélni az ő regényét az ügyvédnek, aki leánykorában udvarolt neki, — igen, a finom, potya házikoszt okából — de ezt az utóbbi Betti nem vette hozzá, nem mondta el, csak azzal dicsékedett, azt hangsúlyozta folyton, hogy: „ma egy ügyvéd felesége volna”.

A kitüntetett asszonyok meghallgatták Bettit, komoly ábrázattal bólogattak neki, csóválták a fejüket, maguk között pedig mutallak rajta a gögje miatt és tovább adták a mesét a méltatlanoknak, akikkel Betti nem volt hajlandó ismeretséget kötni, akik mellett csak úgy haladt el, büszkén, magasra emelt fejjel, melyet a világról sem kötött volna be kendővel, mint ezek a proletáraszonyok. Ő kalapban járt még a vásárcsarnokba is, vagy ha kalap nélkül, akkor izléssel, divatosan felsülködve, mint aki „ma egy ügyvéd felesége volna”.

Ha lakást változtattak, Bettinek csak újabb alkalmat nyílt a dicsékvésre és boldog volt, hogy ismét akadtak olyanok, akiknek elmesélhette az ő regényét. És megesett nem egyszer, hogy míg mesélt, odaégett a rántás vagy megkozmasodott a főzelék, mert elmulasztotta idejében félrehuzni vagy pedig a sült, a drága marhasült száradt tönkre a serpenyőben. Ilyenkor a legtöbb férfi, még az ügyvéd is, lármát csapott volna, veszekedett volna, de a betűszedő nem is duzzogott, csak csöndes sajnálkozással vette tudomásul, hogy a leves után sült következnek, de annyira összeszáradt, hogy élvezhetetlen. A betűszedő szelid

Désy Zoltán és gróf Bethlen István a következő levélben hívták fel a választó polgárságot csatlakozásra:

„A nyilvánosság már foglalkozott azzal a pártalakítási törekvással, amelynek élén gróf Andrássy Gyula áll. Elérkezünk ahhoz az állapponthoz, amidőn a körülmények kényszerítőleg parancsolják, hogy minden más kérdés fejtételével foglaljunk kezét mindazok, bármi legyen is különben közjogi felfogásuk, akik a törvény és jog uralmát fölébe helyezik az egyéni erőszaknak s akik előtt az ország ősi alkotmánya, a polgári és politikai szabadság nem üres jelszavak, de oly nélkülözhetetlen előfeltételei az állami létnek, melyek hiányában az alkotmányos élet küzdelmeiben helyét az eszközeiben nem válogatós önkény és erőszak foglalja el. Ez a gondolat: a jogrend helyreállítása és biztosítása, az alkotmány rendelkezéseinek feltétlen érvényesítése és ezek betételéseül a közéleti erkölcsi megővése vezet minket akkor, amidőn a közvetlen veszélyek elhárítása s a fent jelzett fontos érdekek megővése céljából gróf Andrássy Gyulával kezdet fogva, pártot akarunk alakítani, amely egyesítse mindazokat, akik ma külön táborokban ugyan-ezen célért lelkesednek. Désy Zoltán, gróf Bethlen István.”

Az alakuló értekezlet szombaton lesz. Ugyanakkor fog megalakulni a marosvásárhelyi Andrássy-párt is, amelynek elnöke *Uron Gábor* nyugalmazott főispán lesz, titkárai pedig *Balogh Endre* ügyvéd és *Oroszlány Gábor* lapszerkesztő.

Budapest, augusztus 27.

A hágai békekonferencia. Hágából jelentik: A monarchia németalföldi követe, *Giskra* Károly báró meghatalmazott miniszter tegnap a békepalota felavatása alkalmából ebédet adott, amelyen *Mr. Carnegie* és felesége, valamint az amerikai és angol követek feleségeikkel, továbbá *Hantos* Elemér országgyűlési képviselő és a követség tagjai vettek részt.

Az iparosság a Tisza-kormány ellen. A Budapesti Asztalos Ipartestület által a küzdelemben másfél száz ipartestület részvételével rendezett országos fakartel-ellenes kongresszuson kinos felütést keltett, hogy sem báró *Harkányi* János kereskedelmi miniszter, sem báró *Ghillányi* Imre földmívelésügyi miniszter nem képviseltette magát. A fakartel-ellenes mozgalomhoz csatlakozott a Magyar Építő-Iparosok Országos Szövetségének köteleke és a lakatos ipartestületek körébe tartozó mintegy 35-40 ezer önálló iparos, akiknek érdekképviselői belátván a Tisza-kormánynek eddigi magatartásából, hogy a kormány, illetve a szakminisztériumai részéről az ország iparos lakossága semmiféle támogatásra nem számíthat, az Építő-Iparosok Országos Szövetsége és a Budapesti Laka-

elnézése lehet, hogy gyávaaságból eredt, de valószínűleg abból a tiszteletből is, melyet *Betti* szuggertált bele maga iránt, mert tény, hogy a betűszedő bizonyos reaktussal nézett a feleségében arra a nőre, aki egy ügyvéd becsületőzóra adott házassági ígéretét bírta és őrizte, úgy, mint egy drága ereklyét. És miáltal *Betti* az elrontott fogás helyett valami egyebet, például rántottát rögönzött a konyhában, a betűszedő elővette a hegedűjét és játszani kezdett, eljátszott néhány népdalt, de nem az újmódiakból, ezeket nem is igen ismerte, hanem inkább az ifjúság idejéből való közlők közül, például ezt: „Kis esolnakom a Dunán”, meg ezt: „Kerek ez a zsemlye”, vagy ezt: „Élet, élet, betyár élet, mivel tartozom én néked”.

— Oh, — mondta *Betti*, amint a rántottát behozta — maga mindig csak ezeket a régieket huzza.

Betti ugyanis magázta a férjét, ahogy még leánykorában intelligens pároktól hallotta és most ezt az urj szokást követte, de azzal a különbséggel, hogy ő a magázást oda-haza, négy szemközt is helyénvalónak vélte.

Igy élt *Betti* a betűszedővel, különösebb gondok és bánatok nélkül, szerényen és egyszerűen: egy boldogító ígéretnek, egy nagy, igaz szerelmnek emlékével lelkében és egy szép, elmondásra mindenkor kész mesével az ajkán, mely egyforma, üres napjainak, egész életének színt és tartalmat adott, nélküle pedig talán elégedetlen és boldogtalan lett volna *Betti*, szegény, jobb sorsra született, szépkezü *Betti*.

los-Ipartestület vezetői úgy határoztak, hogy a kartelek elleni harcban jövőben agresszív módon fognak küzdeni és így már a vaskartel ellen tervezett kongresszus helyett is országos tiltakozó nagygyűlést fognak rendezni, amely országos jellegű gyűlésen az egész ország minden szakmabeli iparossága képviselve lesz. A tiltakozó nagygyűlés egyenesen felhívást fog intézni a kormányhoz, hogy a kartelek káros működésének végetvetésére komoly lépéseket tegyen s különösen, hogy a vaskartelből elsőnek maguk az állami vasgyárak lépjenek ki.

A munkapárt a magyar nyelv ellen. *Szék-szárdról* jelentik: A bonyhádi időszaki választás alkalmával a munkapárti kortések között volt egyik szász munkapárti képviselő, aki a német ajku lakosokkal teli községeket járta be, azzal korteskedett a munkapárt mellett, hogy a munkapártnak eltökélt szándéka az Apponyi-féle népoktatási törvénynek eltörlése, hogy így megszűnjék az a törvényes intézkedés, melynek értelmében a magyarországi népiskolákban a tannyelv csak magyar lehet. A megyei tanítószék körében csak most terjedt el ez a hír, amikor az iskolaév megkezdése előtt egyes községekben a német lakosság kezdte figyelmeztetni a munkapártiakat az ígéret beváltására. A szentesített törvény ellen való agitálás a magyar tanítószék körében igen nagy visszatetszést szült és módot keresnek arra, hogy a legközelebbi tanítói gyűlésen ennek hangot is adjanak.

KÜLFÖLD

A görög király Németországban. *Berlinből* jelentik: A görög királyi pár szeptember havában a hesseni hercegnél és Frigyes Károly herceg nejenél, a Kronberg melletti Friedrichshof kastélyban hosszabb látogatást fognak tenni. Konstantin király innen Vilmos császár meghívása folytán tovább utazik és részvesz a császárgyakorlatokon.

A kaliforniai bill. *Newyorkból* jelentik: Az a Kalifornia állambeli törvényjavaslat, amely minden polgárosíthatatlan egyént eltölt a földbirtoklástól s amelynek éle különösen a japánok ellen irányul, a mai napon törvényerőre emelkedett. A bill nyomán annyira kiélesedett a külpolitikai helyzet Japán és az Egyesült-Államok között, hogy már-már a háború komoly lehetősége is kísértani kezdett. Japán protestált, fenyegetőzött, az elnök rá-ráuzent Kaliforniára, s a világ figyelmébe feszülte nyugodott a Csendes Óceán partjain. És a törvényjavaslatot mégis megszavazták, Mától kezdve tehát a japánok nem lehetnek ingatlanok tulajdonosai Kaliforniában. Amikor a bill tárgyalás alá került, *Chinda* japáni nagykövet átnyújtotta kormányva övöjgyékét *Bryan* külügyminiszternek. Ebben a jegyzékben figyelmeztették a washingtoni kormányt arra a körülményre, hogy a kérdéses *Webb*-féle Bill az 1911-ik évi japán-amerikai szerződést sérti, amely egyenlő jogokat ad az amerikaiaknak Japánban s a japánoknak Amerikában. Másodsorban kiemelték azt is, hogy a javaslat szövegezése nemzeti büszkeségében sért meg minden japánt. *Wilson* elnök magát *Bryan* külügyminiszterrel küldte a Sacramentoba, hogy a kaliforniai törvényhozást a bill elejtésére hangolja. Daczára az elnöki ellenvéleménynek, május 2-án megszavazták a szenátusban 36 szóval kettő ellenében. Ugyanekkor leszavazták azt az indítványt is, amelyik 3 éves szabadlevelet biztosít a japánok részére a földbirtoklásban. A *Webb*-billt még ugyane napon az alsóház is megszavazta. Ekkor járt a külügyminiszter Kaliforniában. Egyszerűt a bill módosítását javasolta, másrészt arra akarta bírni *Johnson* kormányzó, hogy vétőzza meg a törvénytervezetet. Alig, hogy a külügyminiszter Washingtonba ért, *Johnson* megadta a választ *Bryan* kérésére. A kormányzó kijelentette, hogy *nincs jogában a javaslatot megvétőzni*, mert azt csaknem egyhangulag szavazták meg. Rámutatott a többi államok földbirtoklási törvényeire. Így *Arizonában* 1912-ben csaknem hasonló billt szavaztak meg. *Washingtonban* szintén, sőt *Illinoisnak* is hasonló törvényei vannak. *Mississippiben*, *Kentuckyban*, *Oklahamában* és *Texasban* szintén csak polgárok szerezhetnek földbirtokot. Ezek után megadták a választ Japánnak. A válaszban kifejtik, hogy a kaliforniai törvény nem sérti meg az 1911-ik évi szerződést, de ha megsértene is, nem maradna más hátra a szerződés revíziójánál.

Montenegró primása a pápánál. *Rómából* jelentik: *Dobrevics* antivári érsek, Montenegró primása ideérkezett, hogy a pápától Nikita király nevében a fennálló konkordátum kiterjesztését kérje Montenegró hódított területeire. Eddig Ausztria gyakorolt egyházi védnökséget ezeken a területeken.

Drinápoly Törökországaé marad

Folynak a bolgár-török alkudozások — A balkán rendezése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

Drinápolyért addig alkudozik Bulgária, amíg végleg elveszti ezt a legfontosabb várost. Most már a diplomácia is lanyhábban kezeli a drinápolyi kérdést és valószínű, hogy a város Törökországaé marad. A Balkánon egyébiránt teljes a csend és a nyugalom. A viharfészekből néma temető lett, amelyen most kezdődik az újraépítés munkája.

Mai táviratainkat itt adjuk:

A bolgár-török alkudozások

London, augusztus 27. A „Daily Telegr.” jelenti Konstantinápolyból: *Nacevics* a török kormányval területek átadásáról, foglyok kicseréléséről és a két ország közt létesítendő közvetlen távirati összeköttetéséről tárgyal. A török kormány rábírní igyekezett *Nacevics*et arra, hogy *Drinápolyra vonatkozólag is kezdjen pourparlerket*, amikor azonban *Nacevics* erre vonatkozólag Szófiában kérdést intézett, azt felelték neki, hogy *maradjon szigorúan azoknak az utasításoknak a keretében, melyeket eddig kapott.*

A „Times” jelenti Konstantinápolyból: Törökország és Bulgária közt *nem folynak közvetlen tárgyalások* és a hatalmak sem közvetítenek a két állam között.

Páris, augusztus 27. A lapok jelentik Konstantinápolyból: A portán kijelentik, hogy *a drinápolyi kérdést megoldottnak lehet tekinteni és hogy a város a törökök birtokában marad.* Minden czáfolat ellenére megerősítést nyer, hogy *Nacevics tárgyal a török kormányval.* Bulgária már nem is beszél drinápolyi kérdésről.

A porta czáfol

Konstantinápoly, augusztus 27. A porta megezáfolja, hogy a török csapatok megszállták *Gümüldzina* és *Musztanli* városokat.

A görög külügyminiszterválság

Athén, augusztus 27. *Koromilas* külügyminiszter e hónap 30-án átveszi a római követség vezetését. Utóda a külügyminisztérium élén minden valószínűség szerint *Panas* lesz, a jelenlegi szófiái követ, aki politikai barátja *Venizelosznak.*

Helyreállt a vasuti forgalom

Szófia, augusztus 27. A szerbek bocsánatot kértek a közvetlen vasuti forgalom megzavarásáért, mely mától fogva ismét rendes lesz. A legutolsó román csapat is elhagyta *Levskit*, úgy, hogy mától fogva egy román katona sem lesz többé bolgár területen.

A görög zsidók egyenjogosítása

Szalóniki, augusztus 27. *Konstantin* király a napokban fogadta a nagyrabbit és hosszasan tanácskozott vele a zsidók helyzetéről. Azt mondta a király, hogy a zsidók Görögország területén védelemre számíthatnak a hatóságok részéről és *polgárjogot fognak kapni.* Különösen a szalonokii zsidóságra lesz gondja a görög kormány, mert jól tudja, hogy milyen nagy érdeme van a kereskedelem fellendítésében. Mihelyt az új területek képviselői elfoglalják helyüket az athéni parlamentben, meg fog indulni a törvényhozás munkája és a zsidók helyzetéről egész Görögországban egyöntetű törvényt fog hozni.

A Hamidie ünneplése

Konstantinápoly, augusztus 27. A *Hamidie* czirkáló Szmirnába érkezett. A lakosság *Raouf* bej parancsnokot lelkes fogadtatásban részesítette.

A görög miniszterelnök nyaralása

Athén, augusztus 27. *Venizelosz* miniszterelnök ma reggel tízenegy napi tartózkodásra *Lutraki* fürdőhelyre utazott. Onnan a miniszterelnök *Krétába* megy.

A kártyabarlangok alkonya

— Nincs tovább! —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

A kártya sok embert vitt már a pusztulás felé, sőt soknak még a gyilkos fegyvert is a kezébe adta. Az év elején az ilyenfajta tragédiák olyan sűrűn fordultak elő, hogy végre a hatóság is megsokallta és szétnézett a gombamódra elszaporodott klubok és társaskörök között, amelyeknek egvedüli célja csak az volt, hogy a könnyen elbukó embereket a vágóhidra vigyék. Megkezdődött az irtóháború. A rendőrség a látszólag ártatlan kaszinókat, sakk-sportköröket detektíveivel leleplezte, heteken át megfigyelte s mikor súlyosan terhelő adatokat szerzett ellenük, hét kártyabarlang működését fel-függesztette. Évek óta folyt már a bakkarat, a chemin de fer, a roulette, a nasi-vasi s a többi veszedelmes hazard-játékok, tízezer koronás tétek voltak, a játékosok óriási összegeket veszítettek s mindig a bankár nyert. A Sportkör, a Fővárosi Társaskör, a Józsefvárosi Szabadpolgárok Köre, a Budapesti Sakkövetség, a Magyar Karambol-Kör, a Sakk-otthon és a Hungária Társaskör az a hét kártyabarlang, melyeken a rendőrség előzetes haditanács után rajtaütött, bankjaikat lefoglalta, összes irataikat, törzskönyveiket, a pinkákat a bennük levő pénzzel és az összes egyéb felszereléseket elkobozta, helyiségeiket lepecsételte. Az összes korpusz deliktiket pedig a súlyosan terhelő adatokkal együtt az előjáróságok útján felterjesztette a belügyminiszterhez, azzal a javaslattal, hogy a nevezett klubokat oszlassa fel, mert alapszabálvaik megszegésével nem a társas érintkezést szolgálják, hanem egyenesen és kifejezetten a törbeesalt tapasztalatlan emberek kifosztására alakultak.

Azóta az eljárás a rendes lassu mederben haladt előre. Végre elérkeztünk oda, hogy a kiírás gyökeres munkája megkezdődhetett. Ma végre egy kártyabarlang feloszlását már elrendelte a belügyminiszter, a többiek ezután következnek gyors egymásutánban. Két hónap óta folytatja a belügyminisztérium államrendészeti osztálya a rendőrség felterjesztésének tanulmányozását s azóta az érdekeltek, a klubok alapítói, bérlői s az érdekelt háztulajdonosok egymásnak adják a kilincset az ügy referensének előszobájában. De minden hiábavaló. A belügyminisztérium átvizsgálja a rendőrség jelentését s kérelmetlenül jár el azok ellen a klubok ellen, amelyek hebizonyítottan tényleg kártyabarlangok voltak.

Elsőnek a Hungária Társaskör iratait vizsgálták át. Az adatok oly terhelőek voltak, hogy azok alapján a belügyminiszter elrendelte a klub feloszlását. A feloszlást elrendelő leírat ma érkezett le a fővároshoz s az illetékes kerületi előjáróság foganatosítja a rendőrség közbenjöttével.

Most már aztán igazán: *Nincs tovább!* A kártyabarlangok halála el van határozva.

EGYHÁZAK

— (A dunántúli evangélikus egyházkerület közgyűlése.) Szerdán délelőtt nyitotta meg dr. *Berzsenyi* Jenő egyházkerületi felügyelő a dunántúli evangélikus egyházkerület közgyűlését Keszegen. *Gyurátz* Ferencz püspök évi jelentésének bevezető részében az egyház feladatát emelte ki. Az erkölcsi nevelés kezdetének a családban, folytatásának az iskolában kell történnie. A kerületi árvaház felállítását igen szükségesnek mondja. A vasárnapi munkaszünet megtartása, vallás-erkölcsi közérdek. Végül megemlékezett a lelkesek és tanítók fizetésének utóbbi törvényes rendezéséről. A közgyűlést csütörtökön folytatják.

— (Templomavatás.) Rimaszombatból jelentik: A rimaszombati izraelita hitközséghez tartozó rimakokovai egyház leégelt s a most elkészült új templomot kedden avatták fel szép ünnepség keretében, amelyen Gömörmegye törvényhatóságát *Lukács Géza* alispán képviselte, aki díszmagyarban jelent meg. Jelen volt Rimakokova diszpolgára *Farkas Zoltán*, a kerület országgyűlési képviselője is. A rimaszombati izr. hitközséget dr. *Cziner Miksa* hitközségi elnök vezetésével küldöttség kép-

viselte. A Rimabánvárról kocsin érkező alispánt és *Singer* Rezső kerületi főrabbit Rimakokova határán küldöttség üdvözölte. A templomavatást *Singer* Rezső rimaszombati főrabbi végezte a község előjárósága, az egyházi és tanügyi férfiak és a felekezeti különbség nélkül megjelent nagyszámu közönség jelenlétében gyönyörű magyar beszédben méltatva az ünnep jelentőségét. Az ünnepséget 150 terítékű bankett fejezte be.

— (Az első őszi zárandoklat.) Szűz Mária tiszteletére rendelt szeptemberi ünnepek alkalmából szeptember 5-én, pénteken indul az első őszi zárandoklat Budapestről Nagy Mária-Czellbe. A zárandokok a belvárosi főplébánia templomból indulnak el a híres bucsujáráhelyre, ahová St. Pöltenen át utaznak és az ájtatosságok befejezése után szeptember 12-én térnek vissza a fővárosba. A zárandolatot több előkelő egyházi férfi vezeti.

A bünös háziur

— Letartóztatták szökés előtt —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

A rendőrség ma este a vizsgálóbíró megkeresésére letartóztatott egy közismert uzorást, akinek pompás, háromemeletes bérpalotája van Budapesten. A háziurat két esztendőre elítélték, nagy összeg ellenében szabadlábra helyezték, mert az itélet ellen felebbezett. Most minden vagyonát pénzzé akarta tenni és ki akart a büntetés elől Amerikába evezni. A szándékát azonban megtudták és ezért siettek letartóztatni.

Müller Albert neve már nem először fordul elő a bünkrónikában. A karrierje — ha annak lehet nevezni — elég érdekes. Berlinben járt, ott mechanikus volt. Hazajött, örült reklámmal kezdett dolgozni. Ő hozta be a Volta keresztet, amelyet a zsebben hordtak és villamosságot fejlesztett. A rendőrség betiltása csak nagysokára érkezett meg, addig már sok ezret vágott zsebre. A pénzt aztán jól tudta forgatni. Ami gyanus, piszkos, de sok hasznos hajtó üzletnek kínálkozott, azonnal felkarolta és erősen hozzájárult. A lakásinség dühöngött Budapesten, csak természetes, hogy házakat bérelt ki és az utolsó garasait is elszedte a szegény embereknek. Az indulat végre kitört, nála volt az első lakóforradalom.

Igen előkelő életet élt, folyton kétes egzisztenciájú nőekkel látták, szoros kapcsolatról beszéltek. A katonatisztek társaságát sokra becsülte, mindig közöttük forgolódott, a hasznos ebből az érintkezésből is kiszípolozta. Uzorával sok pénzt keresett. De emellett lovag is volt és épp ez törte ki a nyakát. Valakit provokáltatott, de bizony becsületbírótságot kérték ellene és ott díszvalifikálták. Az ügyei így kerültek a bíróság elé, ahol hamarosan rájöttek a bünéire.

A legutóbb azért került vizsgálati fogságba, mert Kőbányán parcellázott és kisembereknek házat épített. Aztán ahhoz igazán értett, hogy hogyan kell zsarolni. Aki a kezébe került, ép bőrrel nem menekült. Csalás, okirathamítás, sikkasztás miatt került a törvényszék elé, ahol két esztendei büntetéssel sújtották. A fogházban — ahol vizsgálati fogságát töltötte — szintén egy csirkefogó stíklivel vona magára a figyelmet. A porkolábnak szívére beszélt, gyermekeket emlegetett, a felesége egészségét, életét féltette és így kikönyörögte, hogy a telefonhoz engedjék. Amikor a kagyló már a kezében volt, az asszony egészségével már mit sem törődött, csak beszélt németül a szerkezetbe:

— Ne kérdezz semmit! Semmisíts meg minden iratot, nehogy a vesztemet okozza.

Tényleg sok kompromittáló adat röpült így ki a rendőrség kezéből.

Amikor elítélték, felebbezett és addig mozgattak meg minden követ az érdekében előkelő pártfogói, amíg nagyobb összeg deponálása után szabadlábra helyezték. Ugy látszik csak ezt akarta elérni. Péntekéj-utca 31. szám alatt levő pompás bérházát el akarta adni, minden értékétárgyát értékesítette, a pénzzel más hazába akart vitorlázni. Ismeretlen besugó azonban figyelmeztette a háziur tervéről a vizsgálóbíró, aki azonnal intézkedett, hogy a rendőrség közbelépjen. *Letartóztatták.*

Holnap reggel átkísérik az ügyvétség fogházába.

Turista-katasztrófák

— Éhen a hegyek között —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

A nyári kirándulások évadjában az idén különösen sok turistaszerencsétlenség fordult elő. Az amatőr hegyászok valósággal sportot űztek abból, hogy vezető nélkül indultak neki a hegyek ismeretlen utvesztőinek. E próbálgatásnak sok esetben halál lett a vége, oit találták a merész vállalkozókat szétzúzott tagokkal a sziklás odukban.

Ma négy vezetés kirándulásról hoz hírt a táviró.

Első hírünk *Márkus* Ernő bécsi orvostanhallgatóról szól, aki nyom nélkül odaveszett. *Márkus* Hugó bankigazgató béről — mint *Innsbruckból* jelentik — még semmi hír. A tegnapi mentőexpedíciók még nem tértek vissza.

Márkus Hugó, a Wiener Bankverein igazgatója is odaérkezett és újabb mentőexpedíciókat szerződletett fiának felkutatására. A hatósági turistavezetők azt mondják, hogy a jelzett időben, amikor *Márkus* Ernő állítólag eltűnt, a Monte Cristallóra senkit sem vezettek, ellenben három bécsi turista megmászta a *Drei Zinnen*-t hatósági turista vezetővel s egyikük lezuhant. Hogy ki volt szerencsétlenül járt turista, azt még nem lehet tudni.

Schluderbachból jelentik: Az a mentőexpedíció, amely ma hajnalban indult el Cortinából és amelyben 80 császárvasás is résztvett, este 6 órakor tért vissza Schluderbachba. Minden szakadékot és gleccsért átkutaltak s végre megtalálták az eltűnt *Márkus* Ernő bécsi orvostanhallgató pénztárcáját, de magát a holttestet nem. Azt következtetik a turista-vezetők, hogy gleccsér sodorta le a szerencsétlen fiatalembert s akkor meglehet, hogy a holttest csak az olvadáskor fog felszínre kerülni.

Kortina d'Ampezzói jelentés szerint egy császárvasáslistát, akinek a nevét még nem tudják, lezuhant a Monte-Kristallóról és szétzúzott tagokkal holtan terült el. Expedíció indult a tiszt felkeresésére.

Gstatterbodenből szintén egy turista rémes esetét jelentik. *Rotheneder* turista *Ötsteinon* letért a rendes útról, eltévedt és olyan veszedelmes kiugró sziklára jutott, ahonnét se előre, se hátra nem tud menni. A turista ott rettenetes helyzetben van, minden perczen attól lehet tartani, hogy lezuhan és eddig a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudták hozzáférni.

Festetics herceg, akinek *Johnsbachban* nagy vadásztereületei vannak, valamennyi vadászát és erdészét kirendelte, hogy a megrekedt turista kiszabadítására segítő expedíciót szervezzenek. Az expedíció elindult és *Rotheneder* kiáltozása, amely eddig tisztán kivethető volt, vezette nyomra őket. A szerencsétlen ember borzalmasan fázott, mert nincs meleg ruhája és azoknak, akik leszóltak hozzá, elhaló hangon panaszkodott, hogy már nem bírja soká, mert az éhségtől kimerült és érzi, hogy ereje mindjobban elhagyja. Sietve tüzoltó létrákkal tetek kísérletet, hogy hozzáférjenek, de nem sikerült.

Végre, mint *Johnsbachból* jelentik, a mentőexpedíció ma déltájban megközelítette a szerencsétlenül járt *Rotheneder* turistát s meggyőződött arról, hogy baja nem esett, de az éhségtől teljesen kimerült. Köteleken eleséget és erősítő italt eresztettek le hozzá, megváriák, míg erőre kap, addig nem merik kötéltre fogni, hogy leboocsássák a szakadékból a völgybe. Száz méter hosszú kötelek tartanak készen, a turistavezetők lekuszak hozzá, a kötelek a derekára fogják erősíteni és leboocsátják. *Johnsbachban* orvos várja *Rothenedert*, mert valószínű, hogy a kiállott izzalmak után reakció fog beállani.

Innsbruckból jelentik, hogy a város mellett a dolomitok között ma dr. *Gerhardt* müncheni orvos lezuhant egy turistauton és halálosan megsérült.

Elfogott betörő-banda

— A főváros fosztogatói —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

A rendőrség veszedelmes rablóbandát tett árthatatlanná. Tizenketten vannak a bűnösök, az utóbbi két hónap minden betörése az ő munkájuk. A detektívek már régen nyomoznak ebben az ügyben, de munkájuknak csak most mutatkozott valami eredménye.

A detektívek hétfőn reggel az Aradi-utcában levő Száraz-féle vendéglőből három gyanús embert bevitték a főkapitányságra. Ezek *Ágics Lajos* csapos, *Sindrics József* és *László Gurics Sándor* lakatosok igazolták magukat, mire elbocsátották őket. A detektívek azonban tovább is megfigyelték őket s megállapították, hogy Kádár Lajosné laknak albérletben Felsőerdősor-u. 43. sz. alatt, ahol sem dolgoznak, gyakran járnak a zálogházakba. Az egyik detektív egy alkalmas pillanatban behatolt Kádárné lakásába, amely sikerrel járt. A szalmazsákban és egyéb rejtékhelyeken számos betörőszerszámot, különféle ruhaneműket és egy vaskazettát talált, amely a Csáky-utca 8. szám alatt lakó Komlós Leó bankbizományosnál végzett betöréséből származott.

Most aztán valóságos hajszát indult meg a betörők után. A keresett betörők azonban, nesztet vették a dolgnak, mert azóta nem tértek vissza a lakásukba. Ma éjszaka azután fényes fogást csinált a rendőrség. Kézre került ugyanis a Nagyfuvaros-utcai Kiszivadóban *Donáth Hugó*, a banda egyik tagja, aki azonban tagadta, hogy a betörésekben részes lett volna, de kijelentette, hogy tudja, hogy az Oktogon-téri *Váradi-féle* vendéglőben az emlékeztetés betörést *Sindrics József*, *Ágics Lajos* és *Bartalos István* követték el s ez az utóbbi volt az, aki a takarítónőt megszurta, azután a kitért ablakon keresztül elmenekült, míg társai az alatt a lépcsőházon keresztül szöktek ki.

Tegnap újabb betörést jelentettek. *Kalina Géza* műépítész Vörösmarthy-utca 34. szám alatti lakásába alkulcsal behatoltak és az összes szekrények feltörése után 6650 korona értékű ékszert és ezüst-érméket loptak el. Most már ezen az alapon elindulva, a detektívek hamarosan kézrekerítették a banda tagjait. Ezek: *Bartalos István*, *László Gurics Sándor*, *Petrovics István*, *Ágics Lajos*, *Benke István*, *Donáth Hugó*, *Kicsics Miklós*, *Kádár Ferencz*, *Domanek János*, *Kolip Anna* és *Kádár Lajos*.

Hogy a rendőrség munkája tényleg eredményes legyen, ma reggel véres kaland után a vezért is sikerült elfogni. *Sindrics József* a detektívek a Lövölde-téren látták meg, aki a rendőrök elől szaladni kezdett, majd hirtelen megfordult s az egyik rendőrré kétszer rálőtt. A golyók nem találtak, mire *Németh Ernő* 1516. számú rendőr kardjával rávágott *Sindrics* kezére és így a véző betörőt árthatatlanná tették.

Délig tehát a rendőrség a tolvajsözöveget tizenkét tagját fogta el és hamarosan rájuk bizonyította az utóbbi időben történt betöréseket. Kivülök még *Weinberger Nándor* is őrizet alá helyezték, aki ügynöki minőségben a betörők orgazdája volt.

A betörők bűnlajstroma igen nagy. Az eddigi megállapítások szerint ok követték el júliusban a *Váradi-féle* vendéglőben a rablótámadást, a *Podmaniczky-utczában* történt betörést, amikor a betörők lepedőn ereszkedtek le, legújabbban pedig a *Csáky-utcai* betörést, valamint a *Vörösmarthy-utca 34. szám alatt Kalina* műépítészné is ok törtétek be.

A betörők általában igen furfangosan dolgoztak. A falazó szerepét rendszeren *Domanek János* önkéntes tűzoltó végezte, még pedig bizalmat keltő egyenruhájában.

A holmik egy részét a banda tagjainak lakásán és az egyes orgazdáknál megtalálták. Két betörő azokban a ruhákban járt, amelyeket *Komlós Ernő* bankbizományos lakásáról vittek el. Ugyancsak az innen lopott ruhákban és ékszerekkel pompázott *Petrovics István* kedvese, *Kolip Anna* is, akik ragyszerűen kiöltöztettek. Rengeteg mennyiségű al-

kulcsot és más betörőszerszámot találtak náluk, valamint a zálogcédulák egész halmazát és nagyvonalú készpénzt.

A főkapitányságon most állítják össze a szervezett betörőbanda bűnlajstromát s valószínű, hogy a további eljárás során még sok, eddig ki nem derített bűn bizonyul majd rájuk.

Eltűnt a férj

— Titokzatos házasság —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

Egészen titokzatos bűnügy foglalkoztatja az abbáziai és a budapesti rendőrséget. Egy nászutas férj tűnt el és egyelőre még minden talány. A férjnél nagyobb összeg pénz volt és ezért rablóvilkosságra is lehet gondolni, de viszont az is lehet, hogy a völgyény családja lépett akcióba, mert erősen elleneztek a házasságot. Még egy eshetőség is szóba kerülhet. A férj beteg volt, összeeshetett valahol és most valamelyik kórházban ápolják.

A titokzatos körülmények között eltűnt férj *Róth László*, aki feleségével, *Weininger Fánival* hétfőn reggel érkezett meg Abbáziába és ugyanazon nap délelőttjén el is tűnt. *Róth László* tibi születésű harmincz éves fiatal ember vasárnap tartotta esküvőjét *Weininger Fánival*, *Weininger Mór* népszínház-utcai pékmeister leányával. A házasság eddig *Róth* szüleinek ellenkezése miatt húzódott. *Róth* az esküvőt megelőzőleg Tabon időzött, hogy búcsút vegyen barátaitól. Péntek este tartotta meg legénybucáját, melyen annyira kimulatatta magát, hogy még másnap is, mikor az esküvőre Budanestire jött, beteg volt. A szokatlan és nagy multság, azonfelül az utazás is beteggétette a fiatal embert, mely harmadnapon, vasárnapon át is tartott, úgy, hogy a völgyény az esküvő napján sem érezte jól magát.

Ennek dacára megis Fiuméba utazott az új pár, honnan hétfőn reggel Abbáziába mentek és itt a Márkus-féle pezióban vettek lakást. *Róth*nál körülbelül kétezer korona volt. Rosszulléte hétfőre sem miott el és bejelentette feleségének, hogy a közeli patikába megvásárolta. Felesége türelmesen várta férje visszajöttét, de hiába. Eltelt egy óra, majd kettő, majd három és *Róth* még mindig nem tért vissza. A fiatal asszony türelmetlen lett és igazatosságában többeknek elmondotta az esetet, a kikkel együtt férje keresésére indultak. Azonban mindhiába. *Róth* hollétéről a késő délutáni órákig sem tudtak semmit megállapítani.

Ekkor már rosszra gondoltak és Budapesttel léptek összeköttetésbe. A fiatal asszony felhívta Budapestben telefonon szüleit, *Weininger Mór* nagyvonalú meglepődött a közölt híren. A dologról rögtön értesítették *Róth* szüleit is, azt hívének, hogy ok távolították el a fiatal férjet leányuktól, de *Róth*ék a legnagyobb meglepetéssel fogadták a hírt és oket is nagyvonalú levette ez a titokzatos eset. A fővárosi rendőrség is megindította a nyomozást.

Még inkább komplikálja az esetet a körülmény, hogy *Róth László* nem vitt magával több pénzt, mint amennyit nászútjára elkölteni szándékozott, azaz kétezer koronát, noha apósa mindenáron több pénzt akart vele adni. A nyomozás eddig teljesen eredménytelen. Nem lehetetlen, hogy *Róth* rosszulléte folytán hirtelen összeesett és valamelyik abbáziai vagy környéki kórházba szállították.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, augusztus 28. Róm. kath.: Ágoston pk. — Prot.: Ágoston. — Görög-ország: augusztus 15. Nagy B.-A. — Zsidó: Ab 25. — A nap két reggel 5 óra 12 perczkor, nyugszik este 6 óra 48 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 6 perczkor, nyugszik délután 5 óra 13 perczkor. — Az igazságügyminiszter fogad délelőtt 11 órakor. — *Nyitvalevő muzeumok:* Nemzeti Muzeum állattára 9—2-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Ráth Muzeum (Városligeti fasor) 10—1-ig, Széchenyi Muzeum 10—12-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hirszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig. — *A Fővárosi Könyvtár* áthelyezés miatt zárva. — *Nyitvalevő képtárak:* Magyar Biederemayer kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap. A Szépművészeti Muzeum régi képtára, nyitva 10—2-ig.

A poseni császárnepok

— Saját tudósítónktól. —

Posen, augusztus 26-án.

Breslauból a Keleti-tengerhez utazóban kiszálltam Posenben, hogy — az egyik vonat érkezésétől a másik indulásáig — futópillantást vessek a régi lengyel hercegek ősi rezidenciájára.

Kocsisom, aki a cicerone tisztjét a rozoga droschke bakiáról intézte, már induláskor figyelmeztetett, hogy éppen legjobbkor érkeztem, mert Posenet ünnepi díszben láthatom. Acsászár éppen ma tartott díszszemlét a szomszédos Laurica melletti gyakorlótéren az ötödik hadtest fölött. Ez alkalomból a császárné, a trónörökös pár, több királyi herceg, a bajor régens-herceg és még több fejedelmi személynég időzik a városban.

A császárt ezen kívül még egyéb funkció hozta: az új „Residenzschloss”, a restaurált ősrégi városháza fölavatása és — amit kocsisom bölcsen elhallgatott — a még mindig békétlenkedő lengyelek meghódítása.

Mert még mindig vannak nyakas, esőkönyvös, gerinczes lengyel patrióták, akik nem tudnak bele-nyugodni a „Finis Poloniae” tragédiájába. Ezeket a lengyel sajtó, a lengyel színház, a lengyel akadémia erősítgeti érzelmeiben.

A malkontensek főgyülekező helyei a városháza melletti patika és a Wilhelms-platzon daczoskodó lengyel egyetemi ház, melynek négy emeletes homlokzata negyven ablakával néz farkasszemet a betolakodott németekkel.

Csakhogy éppen ez a két „erőd” is hűtlen lett a nemzeti ügyhöz. Ugy a patika, mint a „bazár” (ez az egyetemi-ház népies neve) ünnepi díszet öltött a német császár fogadására. Meg is lakoltak: Az elkecseregett ifjuság beverte az ablakaikat.

Nagvobb tüntelésekre nem igen kerülhet sor. Az amugy is elég nagyszámu poseni rendőrséget jó-úak látták néhány száz berlini Schutzmannal meg-erősíteni. Ez az intézkedés éppen nem látszik fölös-legesnek, tekintve, hogy Posen lakosságának a fele lengyel nemzetiségű és környéke is tulnyomóan lengyel.

Kocsisom, lovának lassu koczogása mellett, megmutogatta Posen látnivalóit. Először az új városrészeket — Jersitzet, St. Lazarust, Gurtschint — kocsiztuk be. Csupa nyilgyenes utca, vadonat új banális házsorok, melyeken semmi sem érdemli meg a nézést, ha csak a rendes és az alkalmi virág-díszük nem.

Impozáns a városnak az a része, mely az erődítések lerombolása óta, az egykori berlini kapu környékén támadt. Itt van a már említett császári palota, hívalkodó térfogatával s magasra nyuló tornyával; a titokzatos telepítő bizottság épülete, a főpostaigazgatóság, az akadémia, a német színház az előtte elterülő csinos parkkal.

Meghatóan mulatságos volt elhízott lengyel kocsisom, milyen különböző hanghordozással mutatta be az egyes épületeket. A németiség „vívmanvait” megvető aikkbiggvesztéssel jelezte, s a Bismarck szobra felé csak suhintott az ostarával. Annál csillogóbb lett a szemé, amikor a régi Posen műemlékeire került a sor: a gróf Mielcinsky-féle tisztes külsejű muzeumra, a Raczyński-féle könyvtárra, mely a 24 öntöltvas oszlopával büszkén emlékeztet a dicső multra, Mickiewicz Ádám — a nagy lengyel poéta szobrára a szent Marlon-templom árnvékában és a régi lengyel királyi rezidenciára, mely sötéten, komoran, daczosan tekint le az ünneplő új városra.

Azután átvitt a Warthe folyón a dom-szigetre, hogy megmutassa az ódon székesegyházat, s körülötte az érsek, a püspök, a káptalan, a papnövelde palotáit . . . ott a Dom-szigeten, melyet inkább a lengyel sziget név illetné meg. Oda húzódott a mult hagyományvaim csüngő lengvelség ellentálló hatalma, onnan várják a gyöngébbek, az ingadozók, a csüggedők, az iránvitást.

A poseni érseki székhely *Stablowski* halála óta nincs betöltve. A kormányznak nem kell lengyel katolikusok jelöltje s minden jel arra mutat, hogy a mostani császárparádé egyik be nem vallott czélja az általános megpuhítás keretében, *Miksa* szász

hercegnek a poseni érseki székre irányuló útjának egvengetése is.

Ciceroném az ehhez hasonló kényes kérdések elől óvatosan kitért, s színvallás helyett megmutatta a dóm híres arany kápolnáját, melyet 1775-ben restauráltak, valamint Mieciszlav és I. Boleszlav — az első keresztény lengyel királyok ércszobrait.

Némi keserűség rezgett a hangjában, a mikor arra a kérdésre felelt, hogy ez időszerint ki az érsek helyettese.

— Dr. *Likowsky* fölszentelt püspök — mondta kocsisom — akit a Kaiser meghívott ebédre.

— El is megy? firtattam.

— El! mondta ő durcúsan.

El bizony, elmegy; épen úgy, mint dr. *Swiencicki* nőorvos, akit a császár most tüntetett ki a tanári címmel; és elmegy *Lonski-Pakostaw* ur is, aki kamarási méltóságot kapott és elmegy mind az a harmincz négy tekintélyes lengyel hazafi, akit a császári lakomára meginvitáltak. Egyetlenegy se mentette ki magát.

Sajnálatomra, nem láthattam a nagy katonai díszparádét s idő rövidsége miatt a remek város-házát is csak a kocsis öbléből nézhettem meg futólag. Pedig ez az egyetlen épület is megérte volna az ottmaradást. A 14. századból származó góthikus épületbe, a renaissance idején kétemeletnyi csodaszép arkád-csarnokot építettek be, izléssel és művészettel olvasztva össze az annyira heterogén két stílust. Idők folyamán a műemkek gerendái korhadzni, falai mállani kezdtek. Restaurálni kellett. Ezt a feladatot — a mi nem mindig sikerül — elég szerencsésen oldották meg... amint azt legálább kívül konstatálhattam. A többire nézve azzal vigasztalódtam, hogy most — a felavatás előtt — úgy se bocsátottak volna be.

— Vissza a pálvaudvarra! szoltam kocsisomnak.

És a zöld füzéres, diadalkapus, virágdiszes, fellobogózott utcákon végig dőbögött a droshkém kifelé.

— Ugy-e, — ingerkedtem — szebbek lennének a régi piros-fehér zászlók a szomorú fekete-fehér színüeknél?

Emberem hátrafordult és ravasz szemhunyorítással csak ennyit mondott:

— A zászló mindig szépen lobog, akár milyen a színe... és mindig arra felé, a merre a szél fújja!

— Maga, ugy-e, nem nagyon szereti a császárt?

Erre kitérőleg így felelt:

— A császár nagy ember. Sokat köszönhet *Posnan* (ez Posen lengyel neve) neki. Pénzt hoz nálunk forgalomba. Nem a nagyok rosszak, hanem a kicsinvek, akik nagyok akarnak látszani.

Azulán, egy kis szünet után hozzátette:

— Tessék elhinni, nem olyan forrón kanalizák a levest, mint a hogy főzik.

Nem igen fogtam föl e dodonai szavak tulajdonképpeni értelmét, de nem is törttem rajta a fejemet.

Bucsuzáskor egy kupicza valódi *podbipietawal* koccintottunk. Felsőges itóka. Nem bántam meg, hogy bekukkantottam Posenbe.

—thy.

TÁVIRATOK

Mexikó és az Egyesült-Államok konfliktusa

Berlin, augusztus 27. *Wood* vezérőrnagy, az Egyesült-Államok hadseregének vezérkari főnöke, akit *Vilmos* császár személyesen meghívott a német nagy hadgyakorlatra, most utólag jelentette, hogy nem fogadhatja el a meghívást, mert az *Egyesült-Államok és Mexikó között fennálló feszültségre való tekintettel nem hagyhatja el Amerikát.*

Mexiko, augusztus 27. Daczára annak, hogy *Lind* most Veracruzban tartózkodik, *Gamboa* külügyminiszterrel jegyzékeket vált. Tudni vélik, hogy Mexikó azon kívánságáról van szó, hogy *Wilson* elnök halaszsa el az üzenetnek a kongresszuson való felolvasását, míg Mexikó előkészíti ez ügyben az akták nyilvánosságára hozatalát.

Mexiko, augusztus 27. A Mexikóban tartózkodó külföldiek között nyugtalanság uralkodik. Számos északamerikai állampolgár Veracruzba utazott. *Gamboa* kijelenti, hogy nincs semmi ok a nyugtalankodásra. A helyzet egyáltalában nem kétségbeesztő, csupán komoly. Kívánatos, hogy a lakosság okosan viselkedjék, mert ezzel könnyítheti meg legjobban a kormány helyzetét.

A marokkói spanyol parancsnok halála

Madrid, augusztus 27. *Marina* tábornok, a tetuani csapatok parancsnoka, akire a kablok újabb lámadása következtében fontos szerep várt, hirtelen meghalt.

A braziliai trónkövetelő

Rio de Janeiro, augusztus 27. A lapok közlik *Lajos* braganzai herceg, braziliai trónkövetelő manifesztumát, amelyben a jelenlegi rendszert élesen bírálja, hazájának rendelkezésére bocsátja magát és kijelenti, hogy kész minden áldozatra.

A spanyol király merénylete a vérpadon

Madrid, augusztus 27. A semmitűszék elvetette a király merényletjének, *Sanchez Allegre*-nek felebbezését. A védelem azzal érvelt, hogy *Allegre* hőbortos és nem akarta megölni *Alfonz* királyt, mikor a katonai parádéről a városba vonult fényes kísérelével, de olyan nyomorban volt, éhezett, hogy mindegy volt neki, mi módon fogja magára vonni a közfigyelmet. A semmitűszék megerősítette a halálos ítéletet és nem ajánlotta kegyelemre a merénylet, mégis valószínű, hogy a király életfogytig tartó legváháza fog megkegyelmezni *Allegre*-nek.

Katona-zsebkendők

A francia hadvezetőség úgy találta, hogy a katonai hadfelszerelésük hiányos: a katonáknak nincs zsebkendőjük. Már pedig zsebkendő nélkül nem lehet esatát nyerni. Ezért felszerelték tehát a francia bakákat „Had-i pukkadion Németország” című felirattal ellátott zsebkendővel. Ezentul tehát nemesak a trombitások fujnak a francia hadseregben és így a katonák látköre is tisztultabb lesz.

Az érdekes újításban találkozok a hasznos a ezélszerűséggel. Ezek a katonai zsebkendők nem közönséges orr-toilette ezikkek. Koczkákra van osztva. A koczkákba behímezték a katonai reglementot dióhéjban, hogy a közvitéz mindig maga előtt lássa a katonai vezéreket és a szerint cselekedjék. Vagyis így a náthás bakák lesznek a legjobb katonák.

A példa vonz és csábít. A merész újítás számos téren megvalósulásra vár.

Schol a világon nem rontják a puczerájások úgy a fehéreneműket, mint Budapesten. Szakadt, foszlószélű fehéreneműket kapunk vissza a klóros tekenők mélyéről. Divalha kellene hozni olyan galérokat, amelyek belsőoldalára belenyomatjuk a fehéreneműtisztítás tíz parancsolatját.

A féltékeny férjek himézessék rá az asszonyok díszkrét alsóbbrendű fehéreneműjére, amelyek a szekrények mélyéről bugyogóan tűnnek elő: „ne csalj!”

Viszont a feleség a férj ingének fehér plasztrojan plakatirozhatja: „Vigyázat! Minden hájjal megkenve! A mama kedvence! Hozzá nyulni tilos!” — hogy megvédje életparáját az elcsábítás veszedelmei elől.

Tanuságos mondások hintezhetők a törülközőre is. Például: „Amilyen mosdó, olyan a törülköző!” — „Kéz kezet mos!”

A kalap belésben elhelyezhetők az udvariasság és visszaköszönet szabályai. A kávéházi fogásra akasztott ószikabál belsején, mily kedves lenne e felírás:

„Isten veled kabátom, mely kopott!
Viselje gondodat. —
Ki tőlem ellopott!”

Kivégzések alkalmával a hóhér is tanuságot tehet ötletességéről. A kötelez ezzel a bucsusorral ékesítheti: „Tartsd meg jó emlékezetében.”

Fakir.

A koleraveszedelem

— Belgrádot megfertőzte a hadsereg —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

A balkáni háborus veszedelmek után most egy nemkevésbé szörnyű vész fenyegeti Magyarországot, Európát, a Balkánról, Romániát már teljesen megfertőzte kolerával a „győzelmes” hadserege, mint elrettentő tudósítások bizonyítják. A balkániak esztelen hiúsága miatt most már másik határunk mellé, a szerb fővárosba, *Belgrádba* is befészkelte magát a szörnyű koleravesz, mióta „győzelmes” hadseregük bevonultatásával és ünneplésével akartak kifelé tüntetni. Ma már hadseregük bevonulása óta *Belgrádban* is fokozottan dühög a kolerajárvány. A fenyegető veszedelemről tudósításainkat itt adjuk:

A belgrádi koleravesz

Ujvidéken át jelentik *Belgrádból*: Amitől félni lehetett és kellett, — bekövetkezett, a győzedelmesen hazatérő szerb hadsereg behurcolta a szerb fővárosba a kolerát. A szerb hadseregnek a fővárosba történt bevonulása napján, estétől másnap estig nem kevesebb, mint újabb 50 kolerabeteget (köztük öt polgári személyt) vittek be a belgrádi nagy katonai kórház melletti járványkórházba, de lényegesen nagyobb olyan kolerabetegek száma, akik betegsüggükkel az ország belsejébe utaztak.

A 45 kolerabeteget katonákból a seregből került ki, amely vasárnap reggel bevonult a fővárosba és azt megelőzőleg öt napi vesztegzárban volt. A másik öt kolerabeteget is már a katonákkal való érintkezésből kapta a járványos betegség.

A belgrádi állapotokról dr. *Poszvők Lajos*, a m. kir. belügyminiszterium közegészségügyi felügyelője, ki nek sikerült a belgrádi szkupstina alelnökének közbenjárásával a belgrádi katonai járványkórházba bejutni, a következőket beszélte el egy ujvidéki újságtudósítónak:

— Ujvidéken időzve, — mondta dr. *Poszvők* — sejtettem, hogy a szerb hadsereg bevonulása alkalmából a kolerajárványt a szerb fővárosba behurcolják. A szkupstina alelnökének közbenjárására alkalmam volt dr. *Deák Imre* ujvidéki főorvossal és dr. *Szojngarev* Miladin ujvidéki tb. főorvossal a járványkórházba bejutni. A belgrádi közegészségügyi intézkedések minden várakozásomat jóval fölmúlták.

Belgrádban hat Decker-barakk áll a járványbetegek rendelkezésére. (Egész Magyarországon csak 3 van.) A barakkok egyikében 75 kolerabeteget találtam, ezekből 50 az utolsó napon került be. A járványkórházban 2 orvos van, mindkettő orosz. Közülök az egyik nő orvos és mindketten épp eju esztendő óta teljesen díjtalanul, önkéntesként teljesítik azt az emberfeletti munkát, a járványkórházban 75 beteg volt, minden beteg mellett eju ápoló. Ápoló bőven van, lévén katonai kórház, katonákat egyszerűen ápolókul rendelnek ki. Eddig vaczinével feekendezték be az embereket és ezzel 3 hétre immunissá tették a kolera ellen. Most az antikoleraszérummal, kouphasó infusummal és kámföriniekkel gyógyítják. Ha egy kolerabeteget már felgyógyult, háromszoros bakteriológiai vizsgálatot végeznek és csak ha teljesen bacillusmentes, bocsátják ki a kórházból. Teával élemezik a betegeket. Óriási ezüst szamovárból merítik a betegeknak a füstölő teát. A dezinficiálás kizárólag alkohollal, bár 90%-os erősségűvel, történik. Rajtuk is gummiöpeny és gummiczipő volt. A betegek közt voltak törökök is. Gyakori esetekben előfordult itt is a kolerabetegeknek már a lábbadozásuk idején, hogy tifoidot kaptak. Ebbe a legtöbben belehaltak. *Belgrádban* a kolerajárvány előtt *flektifusz* pusztított, de ma már alig található egy ilyen megbetegedés is.

Dr. *Poszvők Lajos*, közegészségügyi felügyelő, további kijelentése szerint a horvát hatóságoknak energikus intézkedésére van szükség, hogy a kolera behurcolásának gátat vessenek, mert a horvát hatóságok felületessége valóban a bünnél is több.

Koleragyanus katonák

Nagyváradról írják: Nagyváradra augusztus 30-án fognak megérkezni a 19. tábori tüzérezrednek ama tartalékosai, akik a múlt év novembere óta Boszniában szolgáltak. Nagyváradon nagy ijedelmet keltett a katonák érkezésének híre, mert a tüzérek közül haza utazás közben hatan kolerában pusztultak el. A helyőrség parancsnoka megnyuztatott kijelentésében elmondta, hogy a 19. tüzérezred hazatérő tartalékosai Trebinjéből jönnek, de ez semmiféle veszélyt sem rejt magában, mert ezek a legények mindenhol legalább tízenként óras vesztegár alatt voltak s különben is ha lettek volna közöttük fertőzöttek, azoknak már el kellett volna pusztulniok. Nagyváradon sincs tulajdonképpen be-

szállásról szó, mert a harminczadikán érkező tartalékosok csak vesztőzár alatt lesznek Nagyváradon, azután hazmennek.

A közönséget azonban ez a nyilatkozat sem nyugtatta meg, mert a katonákat a város kellős közepén helyezik el, nem pedig a tartalékosok általános szállásán és a házban ott lakik a háztulajdonos is családijával együtt, kiket csak egy lépés választ el a fertőzött vidékről érkezett katonák helyiségétől.

A boszniai járvány

Szerajevóból jelentik: Tuzlában, Simin Hanban, Bukinijében és Szlavínoviceban nincs kolera-beteg. Gonja Tuzlában két újabb megbetegedés történt, melyeket kezdetben ellikoltak. Egy beteg itt meghalt és van még három beteg. Gracanicában nem történt újabb megbetegedés, valamint Bosznis Samacban sem, itt egy beteg meghalt, s három lábadozó. Brekóban egy újabb megbetegedés történt, egy beteg meghalt, egy meggyógyult, összesen van nyolcz beteg. Nyolcz más helységben részben nem történt újabb megbetegedés, részben elszigetelt megbetegedések fordultak elő. A kosiarevói és dobruzevói bucsukat betiltották. Gacko, Eileca és Trebinje kerületekben pedig szigorú halárázió létesítettek.

A délvidéki kolera

Zimonyból jelentik: A zimonyi és a szerémségi hatóságoknak sikerült szigorú intézkedések által a Szerbiából áthurezott koleraát annyira megfékezni, hogy ezen a vidéken ez idő szerint egy koleraeset sincs. Pedig a múlt héten több megbetegedés történt. Így a zimonyi járásban négy. Kutinon pedig egy ember halt meg kolerában, de a szigorú óvintézkedések megátolták a járvány továbbterjedését. Szerbiában ez idő szerint az egészségügyi hatóság jelentése szerint 407 koleraeset van. Az utolsó héten ezek közül 78 halt meg. Egyébként a járvány ott is csökkenőben van.

UJDONSÁGOK

Hadgyakorlatok

A mag nélküli puskákkal, ágyúkkal ilyen időtájt játszogatják el katonáék különféle változatos, érdekes hadgyakorlatokat... Az ifjú katonai nemzedéknek erjét, kitartását, leleményességét komoly próbára teszik ezek az avatatlanoztól lecsékélyített hadijátékok. Ifjú életüket is hányan, de hányan a halál szákmányául áldozzák fel ilyenkor...

Csesztvénél, a Madáchok egyik ősi fészkeben erdős dombozat ormán foglalt őrhelyet a századunk. Még tüzérséget ágyúkkal is parancsoltak hozzáik. Az ősi alkonyaton hűvös szelek rázdogálták a kis erdő lombjait. Ahogy növekedett az éjszaka, elmúlt a tücskök czirpegése, a setétkék égen megnyult sugárfényvel lóhagtak fel a csillagok és az ormóról elláttunk egészen Gyarmatig. E várost már az ellenség szállotta meg. A város felől piros lángok sugárzottak szét s lobogtak az éjszakában. Ottan kivilágítással ünnepezték a vendég-királyt.

Mi fent az ormón, a szellős kis erdőcske szélén öjfélután kaptunk harapni valót. Ez nap hajnalról ez a néhány fővel felfal volt a reggelünk, ebédünk, vacsoránk a dermedt, deres gyepterítken... Bent az erdőben alig pislogó nyers kis táboriútnál fiatal tüzérhadnagy barátunk ábrándozott: — Ha ismernék a menyasszonyomat, micsoda szelíd, hűséges, édes szép leány, — az egyik beszélő lángra ez volt s mert magyar volt, a hazafias érzés is kitört lelkéből, — fiuk, ha majd felállítják a honvédtüzérséget, én leszek az első, aki átmegek.

Fiatalok voltunk mindnyájan, mindnyájunknak volt édes reménye, tehát örömmel, szívesen hallgattuk a kedves fiut... Közben őrségek vonultak el és vissza. Lövéldözések ropogtak rejtek helyeikről... Az ellenség már körülünk lappangott.

Didergetős hideg hajnalra virradtunk fel. A dér meglepte a földön fekvőhelyünket. A hajnal első pirkadó fényénél beestt szemmel, sáppadt arccsal néztük egymást... Következett az indulás is. A távoli rónán már dörögtek az ágyúk. Ro-

gató sortűzekkel fenyegették egymást az összeütőközött csapatok.

— A viszontlátásig!... Isten áldjon tüzér koma! — kiáltottuk éjszakai fiatal hadnagy barátunk után, aki fekete lován valamely „parancscsal” vágtaztott neki a lankás halomoldalak.

— A viszontlátásig fiuk! — még mosolygó fiatal arczát visszafordította, fehér keztyűs kezével visszaintegetett, azután elrobbogott, mint a szélvész...

A halmos-lánczolat alján később, egy meredek bevágódásu, lesüllyedt mélyutba fordult csapatunk. Ezen árokutban egy kanyarodónál viszontlátottuk „tüzér” barátunkat. Torzszokos, sárga tarlón átváglázva, roncsoló erővel lezuhant az utjában váratlanul feltárult gyilkos gödörbe... Már összeiörtén, holtan feküdt ott, fegyvereink csörgésére lova még egyszer, utoljára felemelte okos fejét... A vérpiros őszi nap diadalmasan hasította ketté a ködöt, dörögtek az ágyúk, az egész vonalon megkezdődött a hadgyakorlat.

M. P.

— **Időjárás.** Hazánkban az elmúlt 24 óra alatt az Északi Felföldet, Erdély északi részét, meg Hont, Nógrád, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Békés vármegyéket kivéve, mindenfelé esett kisebb — 5 mm. körüli — eső. Nagyobb (10 mm.-en felüli) csapadék csak elvétve fordult elő (Szabadka 12, Valkány 11, Párdány 16 mm.). Egyébként változóan felhős idő uralkodott s helyenkint élénkebb szelek is fújtak. Zivatarokat az Alföld északkeleti feléből jelenttek. A hőmérséklet súlydolt s napi közepe 2—4 fokkal alacsonyabb lett a normálisnál; a maximum 28 fok C volt Fiumében, a minimum 4 fok C Késmárkon. — **Jóslat:** Lényegtelen hőváltozás és helyenkint — főleg délen, meg keleten — eső, vagy zivatar várható.

— **Személyi hírek.** Dr. Chorin Ferenc, a Gváriparosok Országos Szövetségének elnöke, aki a nvarat Joachimsthalban, Karlsbadban és a Semmeringen töltötte, családjával Bécsbe érkezett, ahonnet e hét végén ismét Budapestre fog visszajönni. — Dr. Némethy Károly belügyi államtitkár szabadságáról visszaérkezve, ma átvette hivatala vezetését. — Bécsből jelentik: Gróf Széchen párisi nagykövet Toródszentlászlóra utazott. — **Felner** Alfonz es. és kir. főkonzul Innichheubé utazott.

— **Vilmos császár részvéte.** Bécsből jelentik: Vilmos császár e hó 23-án táviratot intézett **Ferenc József** császárhoz és királyhoz, amelyben gróf **Lanus** altengernagy halála fölötti részvétét fejezte ki. Királyunk válaszában kiemelte, hogy a haditengerészetben az elhunyt tengerészlizztel szemben Inusított kitüntető tiszteltetés fedhetetlen emlékként fog élni.

— **A perzsa regens utja.** Bécsi jelentés szerint **Nasr el Mulk** perzsa regens tegnap délután családjával és kíséretével odaérkezett és az Imperial-szállóban vett lakást. **Nasr el Mulk**-ot, aki több hónapot töltött Mentreuxban és Svájc egyéb helyein, a nyugati pályaudvaron a bécsi perzsa követség tagjai fogadták és szállására kísérték. A regens csak pár napig marad Bécsben s azután Lembergen, Odesszan keresztül Teheránba megy, hogy ismét átvegye teendőit.

— **Bakonyi Samu állapota.** Bakonyi Samu orsz. képviselő, az egyesült függetlenségi és 48-as párt elnöki tanácsának tagja a multkoriban a Svábhegyven szenvedett lábtörése óta betegesen fekiált. Most — mint örömmel értesülünk — állapotában javulás mutatkozik. A beteg képviselő ágvát elhagyta; egy hétig marad még gipszkötésben lába, azután új kötést tesznek rá, úgy, hogy körülbelül három hét múlva már szobáját is elhagyhatja.

— **Vádelják Luiza hercegnőt.** A hajszá tovább folyik **Luiza** hercegnő ellen. Dr. **Inhoffen** a berlini lapokban ma egy nyilatkozatot közöl **Válasz Luiza** hercegnő multkori nyilatkozatára. Kijelenti, hogy **egy szó sem igaz abból, amit a hercegnő állít**, hogy tudniillik dr. **Inhoffen** őt meg **akarta volna zsarolni**. Az ügyvéd részletesen kifejti, hogy az ő követelése teljesen jogos. **Schneemann** Anna is nyilatkozik az egyik berlini lapban és valótlannak mondja azt, amit a hercegnő róla állított. A hercegnő megfosztotta őt egész vagyontól úgy, hogy már évek óta rokoni jóvoltából él.

— **A „Szent Jobb” visszahelyezése.** Szent István első apostoli királyunk egyetlen ereklyéjét, a „Szent Jobbot”, mely Szent István-napja óta közlitzteleire volt kitéve a budavári királyi palota Szent István-templomában, ma délelőtt helyezett vissza a főoltár mögött levő kápolnába. A mai napon az ünnepi visszahelyezésnél nagyszámu kegyeletes közönség jelent meg a templomban, ahol a **Te Deumot Kanter** Károly pápai prelátus, udvari plébános tartotta. A **Te Deum** után a Szent Jobbot a magyar püspöki kar által adományozott remekmű ereklyetartóban vitték vissza a fülkékápolnába.

— **Báró Skerlecz állapota.** Zágrábi jelentés szerint báró **Skerlecz** Iván királyi biztos állapotában tartós javulás mutatkozik. A királyi biztos ma reggel nyugodt, erősítő álom után ébredt föl. Reggel hőmérséklete 36.3 fok volt, érverése 76. A dél-előtti folyamán hőmérséklete emelkedett, de sohasem 37 fokon tul. Déli tizenkét órakor újabb vizsgálat és a kötés megújítása után az orvosok a következő jelentést adták ki: „Hőmérséklet és érverés rendes, közérzés jó; a seb csaknem teljesen tiszta.” Tudósítónk értesülése szerint, tekintettel a seb javulására és az infiltráció visszafejlődésére, a mai naptól kezdve a kötést csak egyszer fogják naponta változtatni. **Bad Aussee**-ből jelentik, hogy az ott nyaraló magyarok üdvözlő iratot intéztek báró **Skerlecz** királyi biztoshoz abból az alkalomból, hogy az ellene intézett merénylettől szerencsésen megmenekült. Az irat kifejtette, hogy minden alkotmányos érzésű magyar ember a legnagyobb rokonérzessel kiséri báró **Skerlecz**nek Horvátország és Magyarország érdekében kifejtett munkáját és a normális viszonyok helyreállítását célzó szándékait. Eddigi sikerei méltán jogosítanak mindenkit arra a föltevésre, hogy nemes törekvései célzt is fognak élni. Az üdvözlő iratra báró **Skerlecz** szép levélben mondott köszönetet, amelyet **Vikár** Béla akadémiai taghoz intézett.

— **Haditengerészetünk új hajói.** Fiumei jelentés szerint a **Ganz-Danubiusz** hajógyár portorei telepén tegnap bocsátották vízre az **Orient** nevű torpedórombolót. A gyár az **Orient** felszereléséhez nyomban hozzáfog. A legap vízrebocsátott torpedórombolón kívül még csak egy van építés alatt, a **Triqlav**, amelyet körülbelül két hónap múlva bocsátanak vízre. A haditengerészet összesen hat torpedórombolót építetett. A **Tátra** nevű torpedóromboló erőltetett próbamerete a mult héten megtörtént és már csak a tizenkét órás próbajáratot tartják meg. Ezt néhányszor megisméltik és ezután az átvételnek semmi akadály sem lesz. Szeptember közepén a **Balaton**, októberben a **Csepel**, majd fokozatosan a többi torpedóromboló próbautja kerül sorra. Az eddigi próbautak szép sikerrel jártak, mert a kikötött harminczkettő és fél tengeri mérföld sebesség helyett harminczhárom és egy negyed mérföldet értek el. Csak Anglia tart harminczöt-harminczhat tengeri mérföldes torpedórombolókat és ezek se teljesitenek szolgálatot a Földközi-tengeren, hanem Anglia partvidékén. Serényen dolgoznak a **Helgoland** és a **Novara** páncélos czirkáló kazán- és gépfőszelersén is, úgy hogy decemberben valószínűen sor kerül ezek próbautjára is. A bergudi telepen decemberben lesz a **Dreadnought** vízrebocsátása. A haditengerészet legújabb tizenhat darab torpedóromboló építésére adott rendelést, melyeket három éven belül kell szállítani.

— **Gróf Vay Péter Ázsiában.** Bakui jelentés szerint gróf **Vay Péter** apát a Kaspi-tengerről utra kelt Perzsia felé és be fogja utazni Közép-Ázsiát, hogy tanulmányokat gyűjtson készülő művéhez, amelynek czime: **Ázsia császárai és császári birodalmai**.

— **Ünnepelt tartalékosok.** Soproni jelentés szerint a soproni 76. gyalogezred tartalékosai, akik november óta Trebinjében voltak. **Guurics** Antal százados vezetésével éjjel három órakor ideérkeztek. A pályaudvaron, a késő éjjeli órában, igen nagyszámu közönség várakozott zenekarral és lampionokkal. **Petri** Győző alezredes és **Csermák** Károly százados a soproni helyőrség nevében, **Kretsy** Sándor polgármesterhelyettes pedig a városi polgárság nevében üdvözölte a legénységet.

— **A Napoleoni idők emléke.** Bécsből jelentik: **Friques** Ágost szász király az 1813-ik évi felszabadító háboru emlékére leleplezendő emlékmű ünnepségeire meghívta az akkori szövetségesek utódait: **Ferencz József** királyt, **Miklós** czárt és **Gusztáv** svéd királyt, valamint a német szövetséges fejedelmeket. Az illető fejedelmek uralkodóházuk egy-egy tagját fogják az ünnepségekre kiküldeni. **Ferencz József** királyt **Ferencz Ferdinánd** főherceg, **Miklós** czárt az egyik nagyherceg, a svéd királyt szintén az egyik királyi herceg fogja képviselni. Az orosz czár is meghívta királyunkat, a német császárt, a svéd krályt és a német szövetséges fejedelmeket a fenti alkalomból megnyitandó emlékkápolna felszentelésére, melyet az 1813. évi háboruban elesett orosz harcsook emlékezetére emeltek. Giers bécsi orosz nagykövetnek jutott a feladat, hogy közölje **Ferencz József** császár és királylval **Miklós** czár meghívását. A kápolna leleplezésénél is **Ferencz Ferdinánd** főherceg fogja képviselni.

— **Gyógyszerészek a munkáspénztárak ellen.** A gyógyszerészek körében mozgalom van készülöben a munkáspénztárak ellen, mert a munkáspénztárak részéről mindig új és új kívánalmak merülnek fel a gyógyszerészekkel szemben, dacára annak, hogy a gyógyszerészek elég magas perczentekeket juttatnak a pénztáraknak. A gyógyszerészek úgy tervezik, hogy ha akciójukat megkezdik a pénztárak ellen, hogy még abban az esetben sem engednek álláspontjukból, ha a munkáspénztárak házi gyógyszerárakat állíttatnának fel. A készülö mozgalom módozatait most beszéljük meg az érdekeltek körök.

— **József főherceg palotája.** A budai várnak egyik legszebb épülete, József főhercegnek a Szent György-téren emelkedő palotája, néhány nap óta renoválás alatt van. A főhercegi palota homlokzatának ködszítványait ugyanis megviselte az idő és hogy a romlás tovább ne terjedjen, a főhercegi udvar szakértő építészének tervei alapján kijavítják a megrámadott részeket és e végből a palota főhomlokzatát egész sor állványval vették körül, amelyen most kőfaragó-munkások dolgoznak. A tatarozást pár hét alatt befejezik, hogy őszre, amikor a főhercegi család újra Budapestre jön, teljesen rendben álljon a palota.

— **Merénylet egy földbirtokos ellen.** A szabolesmegevi *Nyiradonyban* Deutsch Ignác földbirtokos tanváján sztrájkba léptek a cséplőmunkások. A tulajdonos maga ment ki a tanvára, hogy a munkásokat kiengesztelje és rábírja őket, hogy tovább dolgozzanak. A cséplők kijelentették, hogy nem dolgoznak s erre Deutsch erélyes föllépésével akart fölülkerekedni s szidni kezdte a sztrájkolókat. Ebből véres verekedés támadt. A munkások megrohanták a földbirtokost, leütötték és félholtra verték. A súlyosan sérült Deutsch Ignácot a nyiradonyi kórházba szállították, ahol haldoklik. Orvosai azt hiszik, hogy az embertelen üllegetésbe belehal.

— **Debreczen éjszakai életéből.** A puritán erkölcesiről hajdan oly szigorú hírű Debreczenben, a kálvinista Rómában is nagyot fordult a világ kereke. Az éjszakázó Debreczennek is megvan már a saját külön fertője. Debreczenből jelentik az erre igen jellemző esetek. Pár héttel ezelőtt az egyik debreczeni éjjeli mulatóban feltűnt egy gyermekarcu lányka, aki korát meghaladó ruhával mutatott a vendégekkel. A napokban távirat érkezett Debreczenbe a fővárosi államrendőrségtől, hogy hat hónappal ezelőtt megszökött Budapestre édesanyjától egy S. Ibolyka nevű tizenhárom éves leány. A leány beismerte, hogy csak tizenhárom éves mult. Az iratai közt megtalálták születési bizonyítványát, amely igazolta, hogy S. Ibolyka 1900-ban született. A leány hat hónap alatt végigjárta a züllések azokat a stációit, amelyek a lecsuszott páriák regényeinek sablonos fejezetei. Budapestben beállított egy közzétűtőhöz, aki egy rimaszombati kávéházban helyezte el kasszirosleányának. Innen Satoraljai helyre, majd Debreczenbe került. S. Ibolykának erkölcsi bizonyítványa volt s ezzel állott be felírónőnek Rimaszombaton. Majd az erkölcsi bizonyítvány alapján Rimaszombaton cselédkönyvet kapott, minthogy azonban ezen feltűntetve volt a születési éve, az ügynök nem merete elhelyezni. Erre a leány új könyvet kért s ebben születési évének már 1897 volt feltűntetve. Most már a könyv szerint 16 éves volt és megszerezte az előfeltételt a pályájának. A debreczeni rendőrség átkísérte S. Ibolykát a debreczeni gyermekmenhelyre, ahonnan felszállítják Budapestre az édesanyjához.

— **Gyilkolt a női becsületéért.** Berlinben tegnap este *Khuran* sofför erkölcselen merényletet akart elkövetni *Beckerné* dohánvtözsdejében a tulajdonosnő ellen. *Beckerné* azonban revolvért fogott és a sofförre lőtt. A sofför azonban csak könyvnyelben sebesült meg és a mellékszobába vonszolva az asszonyt, ismét megkísérelte a merényletet. *Beckerné* még egyszer lőtt és most már halálosan megsebesítette *Kuhrant*, akinek még volt annyi ereje, hogy a folvosóra menjen, ott azonban *holtan rogyott össze*.

— **A férj merénylete** Katona József-utca 8-ik számú ház előtt *Bugyi József* 41 éves kocsis megleste tőle különváltan élő feleségét, Nagy Máriát és visszatérésre akarta bírni. Amikor az asszony makacszkodott, előrántotta a bicskáját és összeszurkálta. Az asszony a Rókusban haldoklik. A férjet letartóztatták.

— **A kis fiu tragédiája.** Sört vitt haza egy kancsóban, Kispesten a Petőfi-utczában *Bukopszky István* fieska. Elesett, az üveg felhasította a hasát. Haldoklik.

— **Házasság.** *Koller István* beszercei polgári iskolai tanár eljegyezte *Supper Károly* pinkafői evang. tanító leányát, *Óttil*.

— **Bestiális rendőrök.** Ami történt: szomorú, kétségbeejtő. Két emberből kibujt az állat, a legpiszkosabb indulatok uralkodtak el rajtuk, minden emberi érzést elhajtítottak maguktól. Egy szerencsétlen tizenhárom esztendő leányt, egy rendőr leányát szerencsétlenné tették, meggyalázták. Még kiáltóbbá teszi az esetet, hogy a szereplőkön uniformis hirdeti, hogy a rendre, erkölcsre ők ügyelnek: rendőrök a bűnösök, rendőregények lettek lélekrablók, lélekgyilkosok. Az egész irtózatos dolgan csak egy motívum kielégítő. Amikor a nevük nyilvánosságra került, — az egyiket *Barta Istvánnak*, a másikat *Gréber Gézának* hívják — a főkapitány nem habozott, most az egyszer nem nyult a takaródzás, a titkolódzás rossz politikájához, hanem azonnal intézkedett. A bűnösök meglakoltak. Felfüggesztették állásuktól, megindították ellenük a fegyelmi eljárást. A szerencsétlen leány, a kolléga leány életének vége, bepiszkítva, hemocskítva lámulog az élet rögein... Ez igazán nem sok vizsgálásul szolgál, de legalább érezzük az igazság súlyos kezét, a megkínzott apa, a rendőr, a társai ellen megteszi a bűnvádi följelentést. A legsúlyosabb büntetés, nem fog késmi.

— **Érdekes nyilatkozat Thaw Harryről.** *Littleton* amerikai ügyvéd, aki *Thaw Harryt* annak idején gyilkossági pörében védelmezte, most Londonban tartózkodik és a következőképen nyilatkozott a milliomosról: *Thaw nem örült patológiai értelemben, de azért merészség volna azt mondani róla, hogy normális.* Én voltam védője és akkor a legnagyobb gondja az volt, hogy az újságok elég terjedelmes tudósításokat közölnek-e róla, sőt utasított, hogy figyelmeztessen a törvénytörési tudósítókra, hogy nagy figyelemmel csinálják az ő ügyét, mert ez az eset az egész művelt világban nagy érdeklődést kelt. Azonkívül egész csomó fényképet is adott át nekem az illusztrált lapok számára.

— **Fusztító időjárás.** *Eperjesről* jelentik: A Hernád-folyó Oruzsintól lefelé kiürült és elvitte a be nem hordott terményeket. Oruzsinnál és Kisladnánál az ár elsodorta a hidakat. Nagyladna községet pedig elzárta a közlekedéstől. — *Nagyváradról* jelentik: Magyareséken ma nagy vihar és felhőszakadás volt. A víz behatolt a házakba és sok helyütt a lakosság kénytelen volt a padlásra menekülni. Tíz ház összeomlott. A csendőrségi lakatya víz alá került. A malom elpusztult. A még behordatlan termés tönkrement. Emberéletben nem történt kár.

— **Egy 104 éves matróna halála.** Kaposvárról jelentik: *Löwenfeld Mártonné* 104 éves korában meghalt Kaposváron. Az elhunytban *Réti Ignác* kaposvári orvos édesanyját gyászolja. Holnap délután temetik el Kaposvár legöregebb asszonyát.

— **Debreczeni homokvásár.** A debreczeni egyetemi épületek építésére kiírt pályázat körül vihar van készülöben. Vannak ott olyan tételek, amelyek valami speciális jellegűt adnak az egész kiírásnak. Így például *folyamhomok* van kiírva a vakolat és falazási habarcszhoz. Debreczenben tudvalevőleg nincs folyam és így folyamhomok sem. Ezt bizonyval drága pénzen kell venni a válfalkozónak. Százezer koronánál többet jelent ez az egy tétel. 100.000 koronával drágítja az építkezést, ha a debreczeni homok helyett folyamhomokot használnak. Pedig — azt mondják — a debreczeni homok is megteszi azt a szolgálatot, amit a folyamhomok. Ekörül folyik most a vita Debreczenben. És máris nagy a harag a debreczeni homok mellözése miatt.

— **Egy hadnagy titokzatos öngyilkossága.** Prágában *Skubitz* hadnagy ismeretlen okból lakásán magára lőtt és veszedelmesen megsebesült. Egyes prágai lapok ehhez az öngyilkoskísérlethez azt a megjegyzést fűzték, hogy az öngyilkos hadnagy ablaka előtt egy vezérkari tisztet és egy kapitányt láttak sétálni, akik az öngyilkoskísérlet után az életuntak egy lepecsételt levelét magukhoz vették. Hiteles helyről kijelentik, hogy a hír alaptalan.

— **Az esztergomi hazárdjátékosok.** A kártya szenvedélye megmetyelvezte a vidék nagyobb városait is. Most *Esztergomnak*, az érseki városnak támadt kártyás híre. Esztergomi jelentés szerint a városban az utóbbi időben elharapódzott a hazárdjáték. A rendőrség, miután egyideig hiába kulatott a játékosok után, most tilkosrendőröket léptetett akcióba, akiknek sikerült is tegnap a város két legelőkelőbb kávéházban egy ferbliző és huszonegyező társaságot tettenérnie. A pénzt lefoglalták, a játékosok ellen pedig megtették a följelentést.

— **Munkástragédia.** József-körut 44-ik szám alatt épülő ház harmadik emeletéről egy állványról lezuhant *Rimay József* kőműves. Azonnal meghalt.

— **Villamos-sztrájk Londouban.** Londoni jelentés szerint az állami és városi villamossági telepeken sztrájk tört ki, amelyhez az építőmunkások is csatlakoztak. A középületeken minden munka megszűnt és ha 24 órában belül nem sikerül békét teremteni a sztrájkolókkal, akkor csütörtökig nagy zavarok lesznek a világítás körül. Ma már a sztrájkolók vize is kiapadt a Trafalgar-square-on, a Viktória-szobor előtt és a Buckingham-palota parkjában. A veteránok menedékházában reggelre nem volt víz és nem lehetett kávét főzni az agg harczosoknak. A munkásözszédől sztrájkőröket kildtek ki, akik vigyáznak, nehogy sztrájkőröket kapjanak a községi és állami villamostelepek.

— **Angyalcsinálók.** Székesfehérvárról jelentik: A rendőrség több napi nyomozás után letartóztatta *Sachs Mórné* és *Varga András* székesfehérvári szülésznőket, mert súlyos gyanuok merültek fel ellenük, hogy rendszeresen végeznek tiltott műtéteket. A két szülésznőt, akik tagadásban vatnak, átkísérték az ügyészségre. A rendőrség a nyomozást folytatja.

— **Uszóbajnokok a tengeri csatornában.** Tegnap ismét két uszóbajnok vállalkozott a vakmerő kísérletre, hogy átúszják a La Manche-csatornát. *Jabez Wolfe* már huszadszor próbálkozott. Londoni jelentés szerint tegnap délután Calais mellett a Grenez-foknál ugrott a tengerbe és egy órával később az amerikai *Sullivan* ellenkező irányból indult el. Southforelandtól. Az amerikai uszóbajnokot motorcsónak kísérte. Estefelől mind a ketten annyira kimerültek, hogy feladták a küzdelmet.

— **Befagyott sarki expedíció.** Newvorki jelentés szerint a kanadai északsarki expedíció halálos veszedelemben forog. *Stefanson* kanadai sarkutazó a *Tarlut* hajón indult az örök jég vidékére és Point-Barrownál Alaszka legészakibb pontján a hajó a jéghegyek közé fagyott. A távirat azt jelenti, hogy a jégzajlás összeroppantással fenyegeti a *Tarlut*ot.

— **Autóomnibusz-szerencsétlenség Szlavóniában.** Károlyvárosi jelentés szerint a károlyvárosi—goszpiaci autómobilvonalon, e hó 25-én nagy autóomnibusz-szerencsétlenség történt. A szerencsétlenség, amely *Ottosácz* előtt történt, úgy látszik, igen súlyos volt, mert *Goszpicsból* sürgönyileg az összes orvosokat odarendelték. A károlyvárosi—goszpiaci autómobilut rendkívül forgalmas, naponta 60—70 autómobilomnibusz közlekedik rajta. A szerencsétlenségről részletek még hiányoznak, de úgy látszik, hogy el akarják tussolni, mert hír szerint az utóbbi időben rövid egymásutánban ezen a vonalon még két autómobilszerencsétlenség történt, amelyeket szintén eltussoltak.

— **Összeütközött tengeri hajók.** Londoni jelentés szerint a Cornwall-fok közelében egy *Galaico* nevű spanyol gőzös nekifutott a *Hamburg-Amerika Line* *Schwarzwald* nevű gőzösének. A *Galaico elsüllyedt*. A *Schwarzwald* megmentette a *Galaico* legénységét és *Falmouthba* szállította őket. A *Schwarzwald* csak jelentéktelenül sérült meg és utját nem is kellett félbeszakítani.

— **Hajsza a kémekre.** *Lemberg*i jelentés szerint a *jaroslavi* rendőrség letartóztalt három kémét, akik közül az egyik a *vártüzérség kántinjában* volt pinczér, fia mint munkás a *katonai építkezéseknél* dolgozott, egy harmadik társuk pedig az egész környéket járta zarándokruhában.

— **Rendőri hírek.** *Elgázolás.* Ma éjjel a *Korponai-uton* a 18. számú ház előtt a városi villamosszűti sinek mentén egy harminc év körüli férfit találtak eszméletlen állapotban. Teste tele volt zúzódásokkal és sebhelyekkel. Valószínűleg a villamos ütötte el. Bevittek a Rókus-kórházba. — *A Váczi-köruton* tegnap este a 137-es számú villamos elütötte *Löv Béla* harminczöt éves pinczért, akit könnyűvel sérüléseivel a lakására vittek. — *Életuntak.* A Műegyetem előtt tegnap a *Dunába* ugrott *Czvikula Gyula* tizenhat éves asztalosinas. Kimentették és az *Üllői-ut* 59. számú lakására vittek. Állítólag a gazdája rosszul bánt vele. — *A Nepligetben* tegnap este mellbelötte magát *Talm Gyula* tizenöt éves asztalosstanonez. Súlyos sérülésekkel a *Szent István-kórházba* vittek.

— **Halálozás.** Prágából jelentik: *Stessácz Antal* volt reichsrati és tartománygyűlési képviselő 86 éves korában meghalt.

— **Royal-Orfeum.** Még csak néhány estén lesznek láthatók a *Royal-Orfeum* nagyszerű augusztusi megnyitó műsorának szenzációs attrakciói: a *Honey-moon-Express* című szenzációs vasúti trükk. *The Vinctos*, *Mc Leans*, *Sidonias* és a többi kifünő külföldi szám, amelyek mind e hó végével bucsuznak, hogy helyet adjanak a szeptemberi műsor újodonságainak. Ma, csütörtökön, augusztus 28-án, délután 3½ órakor lesz az első csütörtök délutáni mérsékelt helyáru családi előadás, amelynek műsorát az összes külföldi attrakciók mellett: *K. Solti Hermin* fehér dalokkal. *Virágh Jenő*, mint tanagrás ember szerepel. A *Royal-Orfeum* pompás megnyitó műsorát, amelyvel ugy a népszerű szerző, *Nagy Endre*, mint a kiváló előadók páratlan sikert arattak, minden este zsuffolt ház zugó tapsai és zajos tetszésnyilvánítása közben adják elő.

— **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt** a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Burrián az Operaházban.** Az Operaház vezetősége az elárult hőstenor-szerepekre tudva levően *Burrián* Károlyt szerződtette. Burrián tegnap jelentette az igazgatóságnak, hogy szeptember 14-én érkezik a fővárosba és a következő naptól az Operaház rendelkezésére fog állani. A művész állandó lakást bérel Budapesten, ahol január végéig megszakítás nélkül fog tartózkodni, miután bécsi kötelezettségeit az emlékezetes cseh tüntetések következtében feloldotta. Január végén egy régebbi szerződése Amerikába szólítja Burriánt, aki a tavaszi utószezonra ismét visszatér hozzánk.

(*) **A Nemzeti Színház megnyitása.** Hétfőn, szeptember elsején indul meg a Nemzeti Színház új szezonja *Szigligeti* darabjának, a II. Rákóczi Ferenc fogságának előadásával, amelyet Berlioz Rákóczi-indulója elő meg a szimfonikus zenekar előadásában. Szeptember 13-án báró Eötvös József születésének századik évfordulóját a Nemzeti Színház azzal ünnepli meg, hogy fölleveníti és *Ivánfi* Jenő rendezésben új betanulással hozza színre a *Viola*, az alföldi haramia című népszínművel, amely *Eötvös* Józsefnek a „Falu jegyzője” című regényéből készült. Az újdonságok sorát a tavalyról elhalasztott *Bolondok* tánca (Narrentanz), *Birinski* Leo drámája nyitja meg, amelynek *Herceg* Ferenc fordításában szeptember 19-én lesz a bemutatója. Szeptember 26-án kerül bemutatásra az utolsó nap, *Balázs* Béla színműve, az előkészültre kilüszött legközelebbi újdonságok között szerepel továbbá A nemzet halottja, *Arnold* Bennett darabja dr. *Sebestyén* Károly fordításában, továbbá A konventbíró, *Farkas* Pál új darabja, A szent szűz rózsája, dr. *Hevesi* Sándor darabja és *Szép* Ernő első színpadi műve. Az egyszeri királyfi, amelytől különösen nagy sikert vár a színház. Közben föllevenítik és új betanulással hozták színre *Shakespeare* *Macbeth*-jét. A szezon első két hetének műsorát egyébként a következőképpen állította össze Tóth Imre igazgató: Szeptember 1-én: II. Rákóczi Ferenc fogsága, 2-án: Liliomfi, 3-án: A dolovai nábob leánya, 4-én: A bor, 5-én: A szentivánéji álom, 6-án: Válás után, 7-én: Az elnémult haragok, 8-án: Hamlet, 9-én: Az idegesek, 10-én: Stuart Mária, 11-én: Az aranyember, 12-én: A titok, 13-án: Viola, 14-én délután: A vasgyáros, este: Viola, 15-én: Viola, 16-án: A csárna.

(*) **Lohengrin a Népoperában.** Szeptember második felében lesz a Népoperában az első magyarnyelvű Wagner-előadás, amikor is a Lohengrin kerül színre. A címszerepet, mint most véglegesen elhatározták, Arányi Dezső fogja énekelni, aki Lohengrin szerepét annak idején Prágában énekelte, Neumann Angelo igazgatása alatt. Elza Adler Adelina lesz, aki a szerepet Bianchi Biankával tanulta be. A királyt Bihar éneklé, Telramund szerepében pedig Róna Dezső lép fel.

(*) **A budai színház jövője.** Temesvár város törvényhatósági bizottságának hétfőn tartott közgyűlésén, a polgármesteri jelentés kapcsán tárgyalás tárgyát is. A polgármester jelentése szerint a tehatás ügye is. A polgármester jelentése szerint a temesvári téli színház és a budai nvári aréna legalább három éven át, de meglehet, hogy továbbra is kapcsolatban maradnak és miután Krecsányi Ignác írásban lemondott a temesvári színházról, a közgyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy a temesvári és budai színházakra 1914 október hó 1-től kezdődőleg nyilvános pályázatot hirdet. Történt ugyan két felszólalás, hogy a város ismét Krecsányit hívja meg igazgatónak, de dr. Telbisz polgármester kijelentette, hogy miután Krecsányi önként lemondott, a városnak ki kell írni a pályázatot.

(*) **A Vigszínház új tagjai.** Egy francia bohózat bemutatása után, szeptember végére tervezi a Vigszínház igazgatósága *Farkas* Imre „Hónapos szoba” című diákszindarabjának az előadását. Ebben a darabban fog a Vigszínház közönségének bemutatkozni a színház két újonnan szerződtetett tagja: *Gombaszögi* Ella, aki csak most végezte a színiakadémiát és *Virányi* Sándor, aki eddig vidéken működött.

(*) **Huszéves színésziskola.** Rákosi Szidi asszonynak, a Nemzeti Színház örökös tagjának, nyilvánossági joggal felruházott színésziskolája az idén éri meg alapításának huszadik esztendejét. A jeles színészképző intézet, amely az Akadémia után legrégebbi e fajta iskolája Magyarországnak, két évi tanfolyamban oktatja növendékeit a drámai vagy énekes szakon. Az iskola új éve szeptember ötödikén kezdődik, beiratkozni augusztus 18-tól kezdve mindennap délután 3 és 4 óra közt lehet az intézet Csengery-utca 28. sz. alatt levő helyiségében.

(*) **Színházak hírei.** A *Vigszínházban* holnapután, pénteken, az Órnagy ur-at, Kéroul és Mars híres bohózatát adják, ebben a szezonban először, Pauletet Varsányi Irén játssza, aki ezuttal lép fel először. A címszerepet Hegedűs Gyula személyesíti. Holnap, csütörtökön, a Tamlásszék 10. sz. kerül ismétlésre Városvy Vitus szerepében Vendrey Ferenczel, aki oly kivételes sikerrel kreaalta a mulatni vágyó ernyőgyáros alakját, Sarkadi Aladár új kuplékat énekel.

A *Magyar Színház* e heti műsorán három darab szerepel. A Marion vétéke, A Farkas és A kék madár. A Marion vétéke csütörtökön és szombaton van műsoron, Molnár Ferencz Farkas-át pénteken adják, míg vasárnap este A kék madár kerül színre. Vasárnap délután felújítják mérsékelt helyárrakkal, Rössler Károly vigjátékát, a Frankfurtiak-at. A legközelebbi újdonsága Jókai Mór dramatizált regénye, Az új földesur lesz, amelyet dr. Hevesi Sándor írt át színpadra.

A *Budai Nyári Színházban* holnap, csütörtökön, lesz a bemutató előadása Garvay Andor Bent az erdőn című háromfelvonásos eredeti drámájának. Az ismert nevű színpadi írónak ez a műve most kerül először fővárosi közönség elé és a nagyhatású darab bizonyára éppen úgy fogja érdekelni a közönséget, mint ahogy érdekelték Garvay régebbi darabjai a Vigszínház és a Nemzeti Színház közönségét. Külön érdekessége az izgalmas tárgyú drámának, hogy az egész darabot négy szereplő játssza végig. Az újdonságot Krecsányi igazgató nagy ambícióval rendezti, szereposztása ez: Tarics Akos; Magas Béla, Florea, gazdasszonya: Jákó Amália, dr. Werner: Czákó Pál, Rachel, a felesége: Fodor Ella.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Ezerhatszáz kilométer egy nap alatt aeroplánon.** Párisból írják: A Pommery-serlegért,

— amelyet az az aviatikus nyer el, aki egy nap alatt a leghosszabb utat teszi meg légvonalban — hatalmas vetélkedés folyik a francia pilóták között. A rekordot eddig *Brindejone* de Moulinais tartotta páris—varsói utjával, ami ezernégy száz kilométernek felel meg. Tegnap *Guillaux* került a versenyek élére, akinek sikerült ezerhatszáz kilométert berepülnie egy nap alatt. *Guillaux* Biarritzban startolt érdekes Clément—Bayard gépén, amely egészen fémből készült. Reggel négy óra ötvenöt perczkor indult utnak és tíz óra negyven perczkor már Páris mellett a villacoublyai aerodromban pihent meg. Negyed óra múlva folytatta útját és két órakor Brüsszelben szállott alá. Háromnegyed órába tartott, amíg megebédelt, azután ismét tovább repült. Este hét óra harmincz perczkor végezte útját, francia időszámítás szerint hat óra harmincz perczkor Brémától mintegy hatvan kilométernyire a kis német Schessel városkában. Utja tehát 1600 kilométer, olyan rekord, amiről feléve még álmodni sem mertek. Egy másik aviatikus, *Letort*, ugyanezen a napon szintén szép utat tett meg. Párisból Danzigba repült, tehát 1300 kilométerig vitte fel és utjában nevezetes, hogy *Páris és Berlin között az utat pihenő nélkül tette meg.*

© **A francia „Aeroklub” bomlása.** Párisi jelentés szerint az „Aeroklub” vezetősége elhatározta, hogy a *Gordon Bennet-verseny* az idén a rheimsi repülő-téren lesz, mely *Deperdussin*, a lefőtörtöt szélhámos esőtömegehez tartozik. Ez a határozat nagy megütközést keltett. *Blériot* Lajos, az ismert aeroplán-konstruktőr e határozat következtében kilépett az Aeroklub vezetőségéből. Hasonlóképpen bejelentették kilépésüket *Benazel* képviselő, a katonai költségvetés előadója, gróf *Henry de la Vaulx*, az ismert léghajóépítő és vezető, akinek nézetei gyakran állanak ellentétben azoknak az aviatikusoknak nézeteivel, akik az „Aeroklub”-ban magukhoz akarják ragadni a vezetést.

© **Osztrák léghajó az olaszföldön.** Innsbrucki jelentés szerint egy Zepelin-féle léghajó, amelynek kocsarában *Lorenz* bécsi főorvos, neje, dr. *Wagner* bécsi magántanár és *Heial* császári tanácsos ültek, tegnap átkelt az olasz határon. A léghajót az olasz esendőség lefoglalta és az utasokat egyelőre nem bocsátja szabadon.

© **Aviatikai rekord.** Berliini jelentés szerint *Stöffler* Viktor német aviatikus bravuros repülést végzett tegnap. Reggel háromnegyed hat órakor felszállt Havenben Mühlhausen mellett, délután 4 óra 10 perczkor a johannisthali repülőtéren földre ereszkedett, tehát 7 és negyed óra alatt tett meg 700 kilométert, azután egy óráig pihent és rendbehozta gépét, 5 óra 27 perczkor ismét startolt és 2 óra múlva Kelet-Poroszország határán, *Insterburg*-ban ereszkedett földre. Összesen 1200 kilométer utat tett repült át egy napon és ez volt eddig a legnagyobb napi rekord, amelyet német aviatikus állított fel. *Stöffler* a nemzeti repülődíjért mérvökzik, amely annak a német aviatikusnak jár, aki egy nap alatt a legnagyobb utat teszi meg. A díj 4000 márka havj járandóság és egyszer s mindenkorra 20.000 márka.

FŐVÁROS

Női kertészek

— Uj életpálya tanult nők részére —

Budapest, augusztus 27.

A főváros szociális oktatásügyi programjának ma egy jelentős és örvendetes átépítéséhez jutott. A szociálpolitikai ügyosztálynak egy előterjesztést tárgyalta és fogadta el ugyanis ma a tanács, mely előterjesztés új életpályát nyit meg tanult nők részére.

A kertészeti és gazdasági oktatás eddig csak a fiúk számára volt hozzáférhető, a leányoknak azonban csak mintegy három, az országban lévő, felekezeti, vagy társadalmi úton létesített, ilyen oktatással is foglalkozó, de egyáltalán nem önálló keresetképesre nevelő intézet áll rendelkezésre. Ezek a főváros lakosságának ilyen irányú szükségleteit nem elégíthetik ki, holott, ha megfigyeljük a főváros határa körül folyó s termeszőlőt fogva jó termő, vagy könnyen azzá tehető földeken a főváros, vagy környéke lakosságától folytatott, többnyire minden szaktudást nélkülöző gazdálkodást, amely nem tudja a melléte kínálkozó nagy fogyasztást szolgálni és hasznosítani, világosan látható, hogy ezen az elmaradott állapotban csak a megfelelő szaktudás minél erősebb terjesztésével lehet és kell is segíteni.

Az állami kertészeti tanintézet, amely kiváló eredménnyel képez hivatásos kertészeket, a nők részére nem áll nyitva és sokkal kevesebben kerülnek ki onnan évenként, semhogy azok az egész országban előforduló kereslet kis részén már fel ne szivódnának. Minthogy nincsenek ilyen célú s olyan hatalmas társadalmi szervezeteink, amelyek, mint a külföldön, ezen a hiányon segítenének, csak helyeseltető a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztály kiváló vezetőjének dr. *Wildner* Ödön tanácsosnak az a törekvése, hogy a főváros polgármesterének programjából ezt az immár sürgőssé vált eszmét megvalósítani kívánja.

A tanács az ügyosztály megokolt előterjesztését magáévá tette és elhatározta, hogy a polgári iskola IV. osztályát, vagy az ezzel egyenlő értékű iskola vagy intézet hasonló fokú osztályát sikerrel elvégzett leányok részére kertészképző, s gazdasági háztartási tanfolyamot nyit 1913. szeptember elejével a VII. kerületben levő zuglói polgári leányiskolában. Az elméleti tanítás a polgári iskolában, a gyakorlati a főváros önálló gazdasági népiskolák gyakorló területén és az iskolai növénykertben történik, amely a polgári iskola közvetlen szomszédságában van, s teljes üzemmel és felszereléssel, berendezéssel gazdaságosan felhasználható. A tanfolyamokon a tanítás a célnak megfelelően túlnyomóan gyakorlati lesz.

A tanfolyam célja a gyakorlati foglalkozások szükségleteit kielégíteni, úgy, hogy a kertészképző és gazdasági háztartási iskola tanfolyamát elvégző leányok a belterjes gyümölcs-, zöldség-, virág- és dísznövénykertészetben, konzervkészítő vállalatban vagy majorsági üzemből munkavezetők, üzemi munkások vagy önálló vállalkozók lehessenek, élelmiszerkereskedésekben, nagy háztartásokban, vendéglőkben, iskolák és internátusokban, szanatóriumokban stb. vezető állásokat vállalhassanak.

A tanfolyamok háromévesek s a tanítás ideje reggeltől este 6 óráig tart. A közbeeső déli étkezést önköltségi áron kapiák a tanulók. Tandij egy iskolai évre 100 korona, beiratási díj 10 korona. Egyelőre a kétféle tanfolyamra csak 15—15 fizető növendék vehető föl. A tanfolyamok igazgatásával a tanács *Zigány* Zoltán polgári iskolai igazgatót bízta meg, a kertészeti csoport vezetésével *Barta* Berta polgári iskolai tanítónőt. Az ügyosztály pedig fölhatalmazta, hogy a további személyzei beosztás tekintetében saját hatáskörében intézkedjék.

(*) **A közmunkák tanácsa új tagjai.** A miniszterelnök leiratban tudatta a fővárossal, hogy a közmunkák tanácsába a kormány részéről *Joannovics* Pál és *Hauszmann* Alajos eddigi közmunkatanácsai tagokat, *Zsák* Hugó helyére pedig *Térffy* Gyula igazságügyminiszteri tanácsost nevezte ki. A tanács mai ülésében a miniszterelnök leiratát tudomásul vette és tudomásul vétel végett a közgyűlésnek is be fogja jelenteni.

(*) **Uj orvosi állások.** A Bakáts-téren e hónap elején megnyitott szülészeti osztályon az orvosi szolgálat ellátására az ottani orvosszemélyzet nem elegendő, ezért a tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a jövő évtől kezdve ehhez a kórházhoz két

segédorvosi állást szervezzék. Addig is, amíg ezeket az állásokat szervezik, a tanács az orvosi szolgálat ellátására két díjtalan orvos-gyakornok alkalmazását határozta el. Ugyancsak ehhez a kórházhoz hat újabb szülész, illetve ápolónő alkalmazását engedélyezte.

(**Tanérők eskütétele.** A legutóbb megválasztott igazgatók, tanárok és tanítók pénteken, e hónap 29-én délelőtt tizenegy órakor a központi városháza tanácstermében teszik le a hivatali esküt.

(**Változások a leánytanoncziskoláknál.** A tanács a VII. ker. Wesselényi-utcai leánytanoncziskola igazgatásával Palkovics János iparosanoncziskolai tanítót, a VI. ker. Felsőerdősor-utcai leánytanoncziskolával pedig Róth Imre iparosanoncziskolai tanítót bízta meg.

(**Új ismétlő-iskola.** A tanács a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztály előterjesztésére a Marczibányi-terre elemi iskolában iparirányú ismétlő-iskolát hív meg a jövő iskolai év elejével. Az új iskola igazgatójává Kemény Ödön elemi iskolai igazgatót nevezte ki. Együttal a tanács az I. Hengermalom-utcai ismétlő-iskola vezetésével Mécskő József ideiglenes elemi iskolai igazgatót bízta meg, az előbbi igazgatót, Zsadányi Ferencet pedig az I. ker. kelenföldi iskola vezetésére rendelte.

(**Gimnázium barakk-épületben.** A VIII. kerületi állami főgimnáziumnak a IX. kerületben fiókskolája van. A kultuszminiszter átirat a fővárosra, hogy a fiókskola fejlesztése céljaira addig is, amíg a Ferencvárosban megfelelő gimnáziumot építenek, négy barakktermet engedjen át. Tekintve, hogy a tűzoltó-utcai barakkiskolában a Szentenyves- és Ranolder-utcai új iskola megnyitásával négy barakkterem az idén felszabadul, a tanács mai ülésében elhatározta, hogy ezeket a tantermeket megfelelő bérért a IX. kerületben levő gimnázium céljaira az államnak átengedi.

(**Új bérletjegyek a városi villamos vasúton.** A villamos városi vasút igazgatósága értesíti a közönséget, hogy a 46-os számú (nyugati-keleti pályaudvar) vonala megnyitásával szeptember hó 1-től kezdve a következő új bérletjegyeket adja ki: 1. A nyugati és keleti pályaudvar közötti vonalra havi 9 koronáért. 2. Eskütér, Podmaniczky-utca, Városliget és a nyugati-keleti pályaudvar közötti vonalra 12 korona. 3. Eskütér, Szabadság-tér, Király-utca, Városliget 12 korona. Az új bérletjegyek e hónap 30-tól kezdve válthatók a Kertész-utca 12. számú bérletjegyvirodában.

TANÜGY

= **Személyi változások.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Heide Karolyt, a kolozsvári tudományegyetemen a kereskedelmi és váltófog nyilvános rendes tanárát a budapesti tudományegyetemhez a római jog tanszékére nyilvános rendes tanárrá, továbbá dr. Hornyánszky Gyula budapesti tudományegyetemi magántanárt a kolozsvári tudományegyetemhez a második classica-philológiai tanszékére nyilvános rendes tanárrá, végül a budapesti József-műegyetemen üresedésben lévő geodéziai tanszékre Olthay Károly okleveles mérnököt, műegyetemi adjunktust, nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

= **Esti kereskedelmi szaktanfolyam.** A *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete* ősszel nyitja meg 15 ik évi tanfolyamait alkalmazottak részére. A beírások most folynak az egyesület irodájában *Andrássy-ut 67* (Vörösmarty-utcai bejárat). Tandíj az egész tanévre 14 korona. Az egyesület vezetősége, tekintettel a záróra-törvényre, a tanórákat este fél 9-től 10-ig tartja.

= **Beíratások a szolnoki kereskedelmi iskolába.** A szolnoki felső kereskedelmi iskolába és a vele kapcsolatos egyéves női tanfolyamba a folytatolagos beírások az intézet új épületében (Hunyadi-utca) szeptember hó első három napján lesznek. Minden osztályban már csak néhány üres hely van.

EGYESÜLETEK

(-) **Tűzoltó iskola.** Nagyváradról írják: A biharmegyei tűzoltó szövetség a nyár folyamán tűzoltó tanfolyamot rendezett, amelyen éppen száz-an vettek részt. A megyei községek mind élénken érdeklődtek a tanfolyam iránt és több embert küldtek ki a tűzrendészeti dolgok megtanulására. A tanfolyam záróvizsgálja augusztus 31-én lesz és az újonnan felavatott tűzoltók érdekes gyakorlatokban fogják igazolni tudományukat. A tanfolyam előadói Lukács Ödön tanácsos, dr. Mayer László városi tisztii főorvos, Grácz Lajos tűzoltó-parancsnok, Madarassy és Jeremiás tűzoltó-szakaszpáncsnokok. A tanfolyam a hallgatókat tűzoltó-altiszti és községi tűzoltó-tiszti teendők elátására képesíti.

KÖZIGAZGATÁS

A jegyzők és a végrehajtás

Budapest, augusztus 27.

Nem először irunk arról, hogy a községi jegyzők teendői közül ki kellene emelni a közigazgatási természetű végrehajtásokat. A jegyzők és segédjegyzők — eltekintve attól, hogy hivatali állásuknál fogva anyakönyvvezetők — oly hivatással bírnak, mint a falu népe társadalmi, politikai és gazdasági életének irányítói, amely egyenesen kizárja azt, hogy saját személynél végrehajtásokat teljesíthessenek, ha a kormányzat valóban azt akarja, hogy hivatásuknak megfelelőhessenek.

Ma a kisebb jegyzőségek nem mindenikében van segédjegyző, hanem maga a jegyző látja el a hatáskörébe utalt összes teendőket: a jegyzőségek legnagyobb részében pedig az egy segédjegyzőn kívül nincs a jegyző mellett más irodai alkalmazott.

Ezeket a helyeken tehát vagy magának a jegyzőnek, vagy a segédjegyzőnek kell a végrehajtói teendőket ellátnia.

A végrehajtó mindig és mindenütt ellenszenves. Foglalkozása nem alkalmas arra, hogy magáról bizalmat ébressen, szeretetet keltsen, avagy tekintélyének növelésére szolgáljon.

A jegyző és segédjegyző pedig csak így tud hivatásának megfelelni, csak úgy felelhet meg a hozzáfűződő várakozásnak, ha népe bizalmát szeretettel bírja és egész hivatali tevékenységéből, magánéletéből hiányzanak azok az elemek, amelyek tekintélyének csökkentésére közrehatnak.

Mentesíteni kell tehát úgy a jegyzőket, mint a segédjegyzőket attól, hogy ténylegesen végrehajtásokat vezessenek.

A nagyobb jegyzőségekben a végrehajtási és intézői díjak terhére lehet végrehajtói állást szervezni, mert rendszeres végrehajtási eljárás az ezimben való bevételeket növeli. Annak simes semmi akadály, hogy kisebb jegyzőségek területére közös végrehajtói állás szerveztesse, mert egy végrehajtó több kis jegyzőség végrehajtási ügyeit is pontosan el tudja látni.

A végrehajtói állások szervezése költséget nem igényel, csak a végrehajtásból befolyó illetékeket kell erre a célra lekötönni s ha a jegyzők, segédjegyzők teljesen mentesítettek a végrehajtási teendők alól, ez nagy lépés lesz erkölcsi helyzetük nivójának emelésére.

Aradmegye nyomora. Schill József, Aradmegye főjegyzője, a minap *Róka* József pénzügyigazgatóhoz átiratot küldött, amelyben irgalmat kér *neuvennuoletz aradmegei község elszegényedett lakói számára.* Az átirat így szól:

Nagyságos Pénzügyigazgató Ur! A köztudomású nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyokat ez év nyarán jelentkezett állandó esők és árvizek még súlyosabbá tették, úgy hogy az adófizető község nem egy községben existenciális nehézségekkel küzd, segítségre szorul. Ilyen körülmények között megokoltnak látszik, hogy az adóvégrehajtások is a *kellő eszközök kimélettel joqanatosittasának*, nehogy a végrehajtásnak maguk az adóalanyok esseknek áldozatul. Főlkérem önt, hogy az adóvégrehajtások II. és III. fokozatait ama községekben, amelyek alább felsorolok, *ez évben följuggszenti sziveskedjék.* Ezek a községek a következők: Ópécska, Magyarpécska, Szemlak, Zsigmondháza, Óhodrog, Órhalom, Mikalaka, Modorlak, Csiczer, Szabadhely, Ópálos, Újpálos, Solymosvár, Odvas, Marosborsa, Konop, Marosmonyoró, Maroskapronca, Batafalva, Alsókőves, Spilató, Kishaja, Tótvárad, Áldásos, Vám, Soborsin, Felsőköves, Tok, Illő, Marosszeleste, Marospetres, Simonyfalva, Tözmiske, Seprős, Bélzaránd, Kurtakér, Selénd, Kavna, Lugozó, Köröskoszoba, Rékes, Décsé, Holdmészes, Háromalmás, Vajkaháza, Peleskefalva, Talács és Rosztoos. Ahol állami támogatásra, olesó vetőmagra van szükség, *ott a végrehajtónak nem szabad jelentkeznie*, ha csak az adóalapokat és adóalanyokat teljesen *tönkre tenni nem akariuk.* Az alispán távollétében Schill főjegyző.

Aljegyzőválasztás. Urszentivánon, Hartmann Sándor okl. jegyzőt választották meg egyhangulag aljegyzőnek. A képviselőtestület körében élénk mozgalom indult meg, hogy tevékeny aljegyzőjük fizetése 600 koronával emeltessék.

Visszautasított nagy alapítvány. Egy gazdag zombori özvegyasszony, *Maximovits Istvánné* 40.000 koronás alapítványt tett tüdőbetegség elleni védekezést előmozdító intézmény céljaira, azzal a kikötéssel, hogy a létesítendő intézmény tüdőbetegségben elhalt fiának nevét viselje, akinek emlékére ajánlotta fel az emberbaráti alapítványt. Az alapítvány híre nagy örömet kellett a megyében, mert a poros Bácskában van a legtöbb tüdővész az országban s egy megfelelő szanatóriumra nagy szükség volna. Szabadkai jelentés szerint azonban nagy meglepetésre a vármegye törvényhatósági bizottsága nem találta elfogadhatónak az elnevezésre nézve kikötött feltételt, mivel az intézmény fenntartási költségei oly tetemesek lennének, hogy azokkal a felajánlott alapítvány várható kamatjövedelmei semmi arányban sem állanának. A közintézmények pedig csak annak a nevével viselhetik, aki az alapítási és fenntartási költségeket egészben vagy legalább legnagyobb részben szolgáltatja.

Ebadó-emelés. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága nemrégiben szigorította ebtartási szabályrendeletét, még pedig úgy, hogy az ebadót 4 és 6 koronára emelte fel. A felemelés oka az, hogy a vármegyében utóbbi időben igen sok ebvesztés fordult elő s a vármegye azt hiszi, hogy az ebadó emelésével az eblétszám csökkentését fogja elérni. A szabályrendeletmódosítás valószínűleg kormányhatósági jóváhagyást fog nyerni, mert a belügyminiszterium csak stílusos módosításokat kíván eszközölni a felterjesztett szabályrendeleten.

Jogszigorító, mint közrendőr. A szegedi rendőrségen tegnap dr. *Temesváry Géza* kapitányval jelentkezett tegnap *Deutsch Árnin* 25 éves jogszigorító, aki bemutatkozás után azt a kérését adta elő, hogy szeretné magát felvétetni a szegedi rendőrlégénységbe. A kapitány meglepődött a különös kérésen, de a jogszigorító ragaszkodott ahhoz, hogy írják be a jelentkezők közé. *Mequnta az állatalanságot, a szellemi proletárságot és mivel a rendőri pályához hajlama van, szeretne bejutni a szegei rendőrséghez.* Kérését a főkapitány elé terjesztették.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Új törvényszéki elnök.** A király *Gottl* Dezső balassagyarmati törvényszéki bírót a balassagyarmati törvényszék elnökévé nevezte ki.

§ **Letartóztatott vezérigazgató.** Pár hónappal ezelőtt a Műszaki Unió Részvénytársaság vezérigazgatója, *Serény Gyula*, közel százezer koronás elsőszáza után megszökött a fővárosból. A megszökött vezérigazgatót a vizsgálóbíró által kibocsátott körözéssel alapján a londoni rendőrség letartóztatta és a kiadatási eljárás lefolytatása után pár nappal ezelőtt hazahozták az Alkormány-utcai törvényszék fogházába. *Serény Gyula* vezérigazgató védője védenecének szabadlábrahelyezését kérte, de a vizsgálóbíró kérelmével elutasította. Az elutasító végzés ellen a védő felfolyamodást jelentett be és egyuttal 16.000 korona óvadékat ajánlott fel védenecének szabadlábrahelyezése érdekében biztosítékul. A vádtanács ma tárgyalta a védő felfolyamodását s elutasítva a szabadlábra helyezési kérelmet, *Serény Gyula* vezérigazgató további fogvatartását rendelte el.

§ **Ankét a csavargók ügyében.** A közve szélyű csavargók megrendszabályozásáról szóló 1913:XXI. t.-cz. végrehajtási ügyében ma délelőtt tíz órakor ankét volt az igazságügyminiszteriumban dr. *Balogh Jenő* igazságügyminiszter elnöklésével. A miniszter üdvözölte a megjelenteket, előadta, hogy a mai értekezletet az 1913. évi XXI. t.-cz. életbeléptetése és alkalmazása tekintetében felmerült egyes kérdések megvitatása céljából hívta össze. Közel négy óra hosszúság tartó beható eszmecsere után az értekezlet az új törvény alkalmazása tekintetében több intézkedést fogadott el. Így a többi között a jövőben a csavargó bíróság által elítelt fiatalokukat szigorúan elkülönítve tartják a büntető bíróság által elítelt fiatalokuktól, továbbá, hogy a csavargó bíróság által elíteltet az erre a célra kiürített jászberényi és balassagyarmati fogházakban helyezik el, ahol szigorúan munkára fogják. Tudatta azt is a miniszter, hogy a csavargókat, akiknek száma — a rendőrség jelentése szerint itt a fővárosban meghaladja az ötezret, — a tolonczházból a fogházba erre a célra beszerzett automobilon szállítják.

§ **Halálra ítélt milliomos.** Amerikában a Georgina-állambeli Atlantában halálos ítéletet mondott a törvényszék Frank Leóra, egy többszörös milliomos 25 éves fiúra. Az a büne, hogy megrontott és megfojtott egy tízennéggyéves munkáslányt, aki az ő plajbászgyárában volt alkalmazva. Töredelmesen bevallotta, hogy örült vágy fogta el, amelyet nem tudott leküzdeni és becsalta igazgatói helyiségébe a szerencsétlen teremtést. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, mert azt hitték, hogy az esküdtek elfogultak lesznek a milliomos vádlottal szemben. Frank Leót október 10-én fojadják kivégezni.

§ **Mi sors vár a zágrábi merényletre?** Zágrábi jelentés szerint Dojcics István, a báró Skerlecz királyi biztos merénylete ellen a büntető törvénykönyv 135. paragrafusa alapján orvilkossági kísérlet miatt, továbbá a 63. és 64. paragrafus alapján felségsértés büntetése miatt, amelyet egy Amerikában mondott beszéd és egy ugyanott megjelent újságcikk útján követett el és végül a nyilvános csendzavarás kihágása miatt indítják meg az eljárást. A büntények e halmozódása mellett a legsúlyosabb büntényre, a gyilkossági kísérletre a büntetőtörvénykönyv 135. paragrafusában megállapított büntetés jön tekintetbe, amely öttől husz évig terjedhető súlyos börtönbüntetés.

SPORT

Budapesti nyári versenyek

— Kilenvedik nap. —

A 10.000 koronával díjazt Budapesti díj kedvéért kellene holnap a városligeti pályát felkeresni, de bizony ez igen sivány esemény lesz, mert mindössze négy-öt fő fog benne indulni: Lom (Janek), Lovelace (Carslake), Csallanna (Varga), Gin Sling (Korb), Brennerpass (Schuster). Sok mondani való nincs a versenyről, amely Lom és Lovelace párharcára lesz.

Az Augusztusi handicap 1000 méteres s így persze hatalmas fieldje lesz. Ugy véljük, hogy a Mező-díj mezőnye elég jó volt s így a futam helyezettjeit várjuk itt is elöl ebben a sörrendben: Gigant, Baltazzi-ist., Sweety. A meglepetés lova Titan lehet.

A 8000 koronára redukált Ujonez-verseny új propozícióival más képet fog mutatni, mint tavaly. A tippelés természetesen illuzóris, mert csupa sötét ló jelenik meg startjánál. Jó hírek előzik meg Trajan, Rókat, Novet és a Springer-lovakat.

Jelöltjeink:

- I. Varga-lov.—Paris.
- II. Wismar—Rembrandt.
- III. Lom—Lovelace.
- IV. Zergebak—Viz—David-ist.
- V. Gigant—Baltazzi-ist.
- VI. Oh dear—Bess—Thanks.
- VII. Trajan—Nove—Springer-ist.

( ) **Az első bajnoki mérkőzések.** A bajnoki mérkőzések sorozatát vasárnap a FTC—Törekvés és a MAC—BAK csapatai közötti mérkőzés kezdi meg. Már az őszi szezon első vasárnapján eldöntésre kerülő kettős bajnoki mérkőzés szenzációsnak ígérkezik. Az FTC az UTE, a Törekvés, a 33-ok, a MAC, a III. kerületiek, a BAK, a Győri Egyetértés elleni sikeresen szerepelt csapatokkal fogják a küzdelmet felvenni. Az FTC—Törekvés mérkőzést Minder Frigyes, a MAC—BAK mérkőzést Benedek Aladár vezeli.

( ) **A DFC Budapest.** Szeptember 7-én és 8-án a DFC két mérkőzést játszik Budapesten. A DFC és FTC-vel éveken keresztül felmerült differenciák miatt már régóta nem játszott és csak most sikerült a DFC-nek azon kísérlete, hogy a FTC-vel a sportösszeköttetések fonalát ismét felvegye. A rendkívüli érdekes mérkőzés az FTC és DFC között szeptember 8-án jön létre, míg megelőző nap

pon, szeptember 7-én az FTC—BAC bajnoki mérkőzésével együtt a DFC—MAC nemzetközi mérkőzés van műsoron.

( ) **Nemzetközi kerékpárverseny.** Revansmérkőzés lesz a MTK nemzetközi jubiláris kerékpárversenyén, a nemzetközi páros főversenyben az osztrák Conrad Puhler, Franz Peresson és Vas. Havas pár között. A FTC nemzetközi versenyén volt az első találkozás, midőn a szerencsésebb osztrák pár győzött. Jelenleg a Vass—Havas pár kitűnő kondícióban van és minden erejével rajta lesz, hogy a győzelmet a magyar színeknek szerezze meg. Ugyanők veszik fel a küzdelmet a nemzetközi 1000 m. főversenyben az osztrákok legjobbjával. E versenyben szenzációs lefolyásnak ígérkezik, mert csak a Magyarország 1 km. bajnokságának és a vendégek versenyének első két helyezettje, mindössze tehát négyen, vannak jogosítva résztvenni benne. Két bajnokság kerül eldöntésre a MTK folvó hó 31-iki nemzetközi jubiláris kerékpárversenyén. Magyarország 1 km.-es bajnoksága, melyben a berlini világbajnokságról visszatért két legjobb magyar rövid távú Vass Antal és Havas Sándor veszik fel a küzdelmet a nagyszámú résztvevőkkel, továbbá Magyarország 10 km.-es motor-bajnoksága, melyben ismét versenybe áll a tavalyi bajnoka, a bajnoki cím védője, Deutsch Sámuel a legjobb magyar motorkerékpáros és e táv rekordere.

( ) **Barátságos mérkőzés.** Az MTK—33. FC mérkőzése keretében mutatkozik be először a MTK idei football csapata a nagyközönség előtt. A legutóbbi MTK—Rapid mérkőzés sejtetni engedte a csapat nagy formáját, mely ha a csatárok megfelelő gólképességével fog párosulni, nagy teljesítményekre teszi képessé a bajnokság ezidei aspiránsát. A 33. FC első szereplésével bebizonyította, hogy máris nagy formában van és csatárai nagy küzdőképességgel rendelkeznek. Mindenképen szép és élvezetes mérkőzésre van kilátás, melynek színhelye a Millenáris-pálya lesz, a MTK jubiláris kerékpárversenye után.

KÖZGAZDASÁG

Hivatalos kiküldetés. A kereskedelemügyi miniszter ma leiratilag értesítette a munkanélküliség elleni küzdelem magyarországi egyesületét, hogy a Gámban megtartandó nemzetközi munkanélküliség kongresszusra a kereskedelemügyi miniszterium képviselőjében Papp Árpád min. tanácsost, a munkásvédelmi osztály főnökét, küldötte ki.

A közgazdasági tanfolyam előadásai. A VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam, amely iránt állandóan igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, mai napján az első előadást dr. Márki Hugó, az állami keresk. isk. tanárképzőintézet és a budapesti keresk. akadémia tanára tartotta „Pénz és hitel” czimben. Utána dr. Fellner Frigyes tegtlemi magántanár „Magyarország nemzetközi fizetési mérlege” czimű tanulmányát olvasta fel. Magyarország évenként 208 millió koronával fizet többet a külföldnek, mint amennyit attól beszed. A harmadik előadást Kemény Ferenc főiskolai igazgató tartotta „Magyarország közoktatásügyéről”. A külföldön a magyar közoktatásügy mai állapotáról elterjedt balvéleményekkel szemben Kemény Ferenc különösen súlyt helyezett előadásában arra, hogy az országunka nemzetiségeknek nagy nyelvi és vallásbeli önállóságát kellően szemléltesse. Erről az igazságról a külföldi hallgatóságot kézzelfoghatóan is igyekezett meggyőzni, amennyiben előadásával kapcsolatban német, olasz, szerb és oláh nyelven megjelent magyar iskolai értesítőket mutatott be. Végül külön fejezetben foglalkozott a testi nevelés ügyével. Ma délután a tanfolyam hallgatói az egyetemi telepeket, a kereskedelmi bankot és az osztrák-magyar bankot látogatták meg.

Ultimó prolongáció a tőzsdén. Ma délután az üzlet megindulása előtt intézked az ultimó prolongációt, amely sima és gyors lefolyású volt. Jóllehet az anyag a múltkorinál nagyobb volt. A bankok report fejében változatlan díjtételeket számítottak. A kulisszban 6 és fél—9 százalékig a kö-

vetkező tételeket fizették: Osztrák hitel 2.25—3.66 korona, Államvasut 2.03—3.63 korona, Déli vasut 0.74—1.12 korona, Koronajáradék 0.12—0.30 korona. Mind szeptember ultimójáig. Agrárbank 0.52—1.12 korona, Magyar hitel 1.36—2.19 korona, Leszámitoló 0.56—1.07 korona, Magyar bank 0.66—1.21 korona, Jelzálogbank 0.62—1.05 korona, Hazai bank 0.34—0.62 korona, Rima 1.44—2.84 korona, Városi vasut 0.52—0.88 korona, Közúti 1.25—1.87 korona. Mind szeptember mediójáig.

Országos sörárpa- és komlókiállítás Budapest. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterium támogatásával szeptember 28-tól 30-ig Budapesten rendezendő országos sörárpa- és komlókiállítására iránt igen élénk az érdeklődés ország-szerte. Mégis tekintettel a kedvezőtlen időjárás folytán megkésett sörárpa-termésre, a kiállítás rendező-bizottsága a sörárpa-minták bejelentési határidejét szeptember 5-ig meghosszabbította és figyelmébe ajánlja ez uton is a termelőknek, hogy mintáikat mielőbb küldjék be, mert azok kémiai vizsgálata hosszabb időt vesz igénybe. Általában az eddig beküldött mintákból megállapítható, hogy a sörárpa külső minősége a múlt esztendőinél gyengébb. Ez a körülmény azonban ne riassza vissza a sörárpa termeszülőket a kiállításra való részvételtől, miután ez a külső minőségbeli gyengeség általános. A komlószűret is az idén későbbben történt. A korai komlónál épp ugy, mint későinél történni fog. Ezért a bizottság a komló beküldési határidejét szeptember 10-ig toltá ki.

A balkáni kiállítás. A balkáni piacnak a magyarországi kereskedelem és ipar részére való megszerzése érdekében tudvalevőleg egy balkáni kiállítás rendezését határozták el a mérvadó közgazdasági körök. Igen nagy fejlődést okoz azonban a rendezőségnek, hol legyen a kiállítás. Ekörül különböző tervek merültek föl, így legutóbb Zágráb került előtérbe. Ez a hely azonban nem konvenciál a többségnek, mert igen helyveszt, azt az aggodalmat táplálják, hogy a horvát nemzetiségi izgatás ezt az alkalmat föl fogja használni a magyarok ellen való tüntetésre. Ezért legujabban Sarajevo mellett foglalnak leginkább állást az érdekeltek, akik úgy vélik, hogy a Balkán-államoknak is jobban konvenciál ez a neutrálisnak mondható hely, a rendezés szempontjából pedig azért előnyös, mert rendelkezésre áll egy nagyobb szervezet, a Bosnyák Központ, amely az organizáció nagy gondját legalább részben levonná a rendezőség válláról. Valószínű is, hogy végeredményben Sarajevo mellett fognak dönteni.

A pozsonyi villamos vasut. A bécs—pozsonyi villamos vasut egész vonalán az alapítvány mindenütt kész, a fölépítményen pedig dolgoznak. Az állomási épületek, őrházak, továbbá a schwechatl remiszek és műhelyek már részben megépültek, részben pedig építés alatt állanak. November elején, ha a simmeringi elektromos művek elkészülnek, a schwechatl—ligetfalusi vonal villamos energiával már táplálható lesz. A pozsonyi—wieni vasut állag hatvan kilométer sebességgel fog közlekedni s chez képest a vasúti fővonalakhoz hasonló felszerelést nyer. A határtól a pozsonyi Dunahídig terjedő vonalrész lényegében már készen van, a Dunahíd megerősítését is már régebben teljesítették. A sínek lerakása a hidon s a városban, ahol a vasúti vonal a koronázó dombon keresztül ívben kerül ismét vissza a hídhoz, nemsokára megkezdődik. A számos, még leküzdendő nehézség, a magyar osztrák részről még kötetlen szerződések s a legutóbbi két hónap rossz időjárása ellenére remélhető, hogy a vasut megépítése novemberre befejeződik s így, ha a próbautak jól ütnek be s újabb nehézségek nem merülnek fel, a vasut meguyítása még az idén megtörténhetik.

Parcelláz a nagyváradi püspökség. Nagyváradról írják: Széchenyi Miklós gróf nagyváradi püspök nemrégiben megvásárolta gróf Zichy Ödön 12.300 hold területű remeczei birtokát és ezzel aktuálissá vált a püspökség tenke—beéli erdőbirtokának régóta tervezett kiirtása és parcellázása.

Színházak heti műsora:

Ang.		Magy. Kir. Operaház	Nemzetl. Színház	Vár-színház	Vlg-színház	Népopera	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Föv. Nyári Színház	Uránia
29	Péntek	—	—	—	As őrnagy ar	Gyertünk csak!	Buksi	A farkas	Nella ur	Bent-as-erdőn	As anyaföld
30	Szombat	—	—	—	Támilászék 10. sz.	Gyertünk csak!	Buksi	Marion vétké	Az éjjeli ügyvéd	Troubadour	—
31	Vasárnap	—	—	—	As őrdög	Gyertünk csak!	Leányvásár	A frankfurtiak	Nella ur	Dákhéroogó	—
		—	—	—	Támilászék 10. sz.	Gyertünk csak!	Buksi	A hék madár	Az éjjeli ügyvéd	A fala rossza	—

Az erdőség 13.000 holdat tesz ki és előnyös haszonbérleti szerződéssel fogják átengedni a kisgazdáknak. Mihelyt a remeczei birtokvásár királyi jóváhagyása megérkezik, megkezdik az erdők irtását, de valószínűleg három évbe fog beletelni, amíg a hatalmas erdőseget letarolják.

Csődök. A kaposvári törvényszéknél Lerch István szigetvári lakos ellen, Csödbiztos dr. Beöthy László törvsz. jegyző, tömeggondnok dr. Nicsovicz Vazul szigetvári, helyettes dr. Molnár Izsó kaposvári ügyvéd. Bejelentési határnap szeptember 20. Az aranyosmaróti törvényszéknél a Brogványi kisbirtokosok és földmivelők földbérleti szövetezte ellen, Csödbiztos dr. Jakubovits József kir. törvsz. bíró, tömeggondnok dr. Znamenák István, helyettes dr. Szilányi Aurél. Bejelentési határnap szeptember 30. Az aradi törvényszéknél Gerő Samu ellen, Csödbiztos dr. Torók János törvsz. jegyző, tömeggondnok dr. Crisán György, helyettes dr. Lánvi László. Bejelentési határnap szeptember 25. A dévai törvényszéknél Berkovics Herman brádi kereskedő ellen, Csödbiztos Pichovszky József törvényszéki jegyző, tömeggondnok dr. Kugel Dezső brádi, helyettes dr. Beier Arnold dévai ügyvéd. Bejelentési határnap szeptember 27. A rózsashegyi törvényszéknél Róth Árpád líptőszentmiklósi kereskedő ellen Csödbiztos dr. Boros Ervin törvsz. jegyző, tömeggondnok dr. Laucsik Miklós líptőszentmiklósi, helyettes dr. Klimó Vladimír rózsashegyi ügyvéd. Bejelentési határnap szeptember 25.

A német kereskedelem a Balkánon. Abban a perczben, hogy helyreállt a Balkánon a nyugalom és béke, hogy az ottani szükséglet bevásárlásához fogott, a balkáni államokban megjelentek a német ügynökök és rendre lekötik az üzleteket. Az új lehetőségek, melyre a háboru hosszú ideje alatt nagy sebbel-lobbal és handabandázással, nyilatkozatokkal meg meggyőzték, mi készültünk, a német ötletes és szemfüles kereskedelem számára lettek jóvá és kedvezővé. A mi üzletünket a béke még mindig készületlenül találta, mondiuk úgy, hogy még mindig korán jött. Szomorú bizonyítéka ez kereskedelmünknek: elméletben mindig elül van, a gyakorlatban pedig nagyon is hátul kullog.

A Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság folyó év július havában 751 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 6.131.000 korona, rokkantság esetére 10.008.000 korona és mu-

lékony keresetképtelenség esetén 3085 korona napi-kártalanításra biztosított összegről szólanak. Nevezett társaság a folyó év január 1-étől július végéig terjedő időszakban 5735 ajánlatot kötvényesített és pedig 47.958.057 korona halálesetre, 76.236.210 korona rokkantság esetére és 23.707 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel Fennállása óta a társaság balesetekért 15.907.707 korona 14 fillér kárterítést fizetett ki.

Luxusló-kiállítás és vásár. A székesfővárosi Tattersall és lóvásártelepen szeptember hó 27-től október hó 1-ig tartják meg az őszi, hatvanadik díjazással egybekötött luxusló-kiállítást és vásárt. E vásárookra csakis a luxusló fogalmának megfelelő külsejű és jól betanított hűtás és hamos lovak jelenthetők be. A bejelentési határidő szeptember 16. A szabályszerű bejelentési lapokat a Tattersall igazgatósága bárkinek kívánatra megküldi.

Fizetesképtelenségek. A bécsi Kreditorverein a következő fizetesképtelenségeket közli: Braun Viktor kereskedő Szeged; Wollmann Béla kereskedő Dunapentele; Károlyi Antal kereskedő Kaposvár; Lerch István üvegáru kereskedő Szigetvár. Roth Árpád kereskedő Líptőszentmiklós.

Közvetlen hajójárat Ausztráliába. A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság „Kosuth” nevű gőzöse 1913. évi szeptember hó 25-ike és október hó 5-ike között Fiuméből indulólag Port Said, Suez és Colombon át Fremantle, Port Pirie, Adelaide, Melbourne és Sydney kikötőkbe és 1913. évi december hó 1-e és 10-ike között Sydneyből vissza ugyancsak Suez és Port Saidon át Fiuméba járatot fog teljesíteni. A társaság fenntartja magának a jogot, hogy elegendő rakomány hiányában csak Melbourne-t és Sydney-t érintse, míg a többi ausztráliai és újzeelandi kikötőkbe rendelt szállítmányok Melbourneban vagy Sydneyben fognak áthaladtatni.

Felolós szerkesztő DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Vállalat Igazgató: ERDŐS ARMAND

TŐZSDÉK

Gabonatőzsde

Budapest, augusztus 27. Az éjszaka megint meglehetősen nagy eső volt Budapesten, de ezenkívül az ország több vidékén is, így nevezetesen a tiszavidéken és a Bánát déli részén, ami persze ismét véleményes vásárlásokra ösztönözte a kulisszt és a helyi spekulációt. Ezért mindjárt megnyitáskor barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg a mai üzlet. A forgalom folyamán, noha ez meglehetősen szűk arányú maradt, mégis inkább a kereslet volt túlsúlyban és így tehát szilárdult kissé az irányzat és az árfolyamok is javultak kevéssé, de a legmagasabb jegyzések nem tudták magukat tartani és később az iménti arányulás részben elenyészelt. Az augusztusi tengeri má már csak délelőtt 11 óráig volt forgalomban és 8.23-tól felfelé 8.29-ig köttetett. Ezentul ebben a terminusban a nyílt piaczon már nem lehet üzletet kötni, ami pedig még függőben maradt, az készáru szállítása, illetve átvetele által nyer lebonyolítást. Az utolsó liquidációs árfolyam 8.25 koronában állapított meg.

A készáru piaczon eltekelt: Buza, Tiszavidéki: 200 q 79.5 k 23.30 K, 500 q 79 k 23.20 K, felső, 700 q 79 k 23.10 K, Fejérmegyei: 150 q 79 k 23.05 K, 400 q 77 k 22.80 K, 100 q 77 k 22.80 K, Bácsági: 5000 q 78 k 23.10 K, Raktári: 3800 q 76.5 k 22.15 K, Pestvidéki: 250 q 80 k 23.20 K, 400 q 79.5 k 23.30 K, 100 q 79 k 23.25 K, 200 q 78 k 23. — K, Bácskai: 500 q 78 k 23.10 K, 250 q 78 k 23.10 K, Dunai: 3000 q 78.5 k 23.20 K, Rozs: 500 q 16.80 K, 1200 q 16.80 K, 500 q 16.75 K, pp. T-árpa: 500 q 15.20 K, 100 q 15.15 K, 200 q 15.30 K, pp. Zab: 200 q 16.60 K kpl., 150 q 17. — K kpl., 140 q 16.90 K kpl.

A határidőpiaczon köttetett délelőtt: Buza október 11.44—45—42—47, Buza április 11.93—94—95—91, Rozs október 8.75—74—77—73—82, Zab október 8.20—22—28, Tengeri augusztus 8.24—23—20, Tengeri május 7.44—43—46—48.

Zárlat 1 órakor: Buza október 11.44—45, Buza április 11.92—93,

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1913. évi augusztus 27-én.

Allamadoság.	Mai záró árfolyam		%	Mai záró árfolyam		%	Mai záró árfolyam		%	Mai záró árfolyam		%
	Pénz	Áru		Pénz	Áru		Pénz	Áru		Pénz	Áru	
a) Magyar államadoság.												
M. kir. állami pénztárj. adom. 4/2	9920	9920										
Magyar aranyárakék 4	10275	10325										
Magyar kor. ért. jár. adom. . . . 3/2	7175	7225										
Magyar kor. ért. jár. adom. . . . 4	8140	8180										
Államk. vkapu célj. ar. adom. 8	6950	7050										
1870. évi ny.-kölcsön 100 frtos	224	234										
Horvát-Szlavon kárt. kötvény. 4/2	96	97										
Magyar földtelehm. kötvény. 4	8150	8250										
Horvát-Szlavon földtelehm. k. 4	83	84										
Tiszai és szegedi nyer. kölcs. 4	144	150										
b) Osztrák államadoság.												
Aranyár. adom. ar. frtban . . . 4	10825	10875										
Koronárterítési járadék 4	102	107										
Áll. sorj. 1860. é. 500 frt é. . . . 4	225	226										
Áll. sorj. 1860. é. 100 frt é. . . . 4	880	880										
Áll. sorj. 1864. é. 100 frt é. . . . 4	880	880										
Áll. sorj. 1864. é. 50 frt é.	880	880										
Más kölcsönök.												
Bosnyák-Herceg. orsz. kölcsön . 4	82	83										
Bosnyák-Herceg. o. v. k. 4/2	90	91										
Budapest sz. f. v. 1887. kölcsön 4	8050	8150										
Budapest sz. f. v. 1908. kölcsön 4	8050	8150										
Orosz Államkölcsön 1906. é. . . . 5	10250	103										
Temes-Bégyavölgyi kölcsön 4	83	84										
Záloglevelek és kölcsön-kötvények.												
Budapesti intéz. kibocsátás.												
Bélvárosi takarékpénztár r. t. 4/2	92	93										
Bépesti takp. s. orsz. zalogk. . . . 4/2	9750	9850										
Egyes. bépesti f. v. takarékp. . . . 4	9050	9150										
Egyes. bépesti f. v. takarékp. . . . 4	82	83										
Rézsi bank r. t. kötvénye 4/2	90	91										
Kisbirt. orsz. földh. 50/2 é. 5	96	97										
Kisbirt. orsz. földh. 50/2 é. 4	8775	8875										
M. agrár- és jár.-b. szolók. 4	9450	9550										
M. agrár- és jár.-b. jár.-j. 4/2	9025	9125										
M. agrár- és jár.-b. zalogl. 4/2	91	9225										
M. ált. takarékp. r.-t. 50 évre . . . 4	8250	8350										
M. ált. takarékp. r.-t. 65 évre . . . 4	8250	8350										
Magy. Államkölcsön takarékpénztár 4/2	92	93										
M. földhitelintézet frtban 41 é. 4	9575	9675										
M. földhitelintézet frtban 50 é. 4	8325	8425										
M. földhitelintézet frtban 63 é. 3/2	77	78										
M. földhitelintézet szab. talajj. 4	8250	8350										
M. földh. int. orsz. sz. v. kötv. . . 4/2	96	97										
M. jelszóhitelbank frtban 4	9225	9325										
M. jelszóhitelbank frtban 4	82	83										
M. jelszóhitelbank frtban 4/2	96	97										
M. jelszóhitelbank frtban 4	8350	8450										
M. jelszóhitelbank frtban 3/2	—	—										
M. jelszóhitelbank frtban . . . . . K 100	15650	15750										
M. jelszóhitelbank frtban . . . . . K 100	122	123										
M. jelszóhitelbank frtban . . . . . K 100	83	84										
M. jelszóhitelbank frtban 4/2	9050	9150										
M. jelszóhitelbank frtban 4	81	82										
M. jelszóhitelbank frtban 4/2	9050	9150										
M. jelszóhitelbank frtban 4	85	86										
M. jelszóhitelbank frtban 4/2	91	92										
M. jelszóhitelbank frtban . . . . . k. 4/2	82	83										
M. jelszóhitelbank frtban . . . . . k. 4	82	83										
M. jelszóhitelbank frtban . . . . . k. 4	8655	8755										
Osztrák-magyar bank 50 é. 4												
Pesti hazai takarékp. közs. k. 4/2	9050	9150										
Pesti hazai takp.-zaloglev. 4	82	83										
Pesti hazai első takp. ny.-k. K 100	110	111										
Pesti m. ker. bank frtban 4/2	92	93										
Pesti magy. keresk. bank 4	82	83										
Pesti m. k. b. közs. k. 110 f. . . . 4/2	9275	9475										
Pesti m. k. b. közs. k. 105 f. . . . 4	8375	8475										
Elsőbbégi kötvények.												
Adria m. k. t. hajós. r.-t. 4/2	—	—										
Bépesti köz. vasp. kor. ért. 4	8625	8725										
Bépesti vill. v. vasut r.-t. 4	118	119										
Budapest-pesti vasut 4	83	84										
Déli vasut 4	82	83										
Kassa-oderbergi vasut 1889. ar. . . 4	10520	10620										
Kassa-oderbergi v. 1889. ar. . . . 4	8250	8350										
Kassa-oderbergi vasut 1891. ar. . . 4	10250	10350										
M. folyam- és tengerh. r.-t. . . . 4/2	96	97										
Torontali helyi ér. vasutak 4	95	96										
Urikány-zsilvölgyi m. k. b. r. t. 4	9850	9950										
Sorsjegyek.												
Bazilika sorsjegy . . . . . K 10	25	27										
Bazilika sorsjegy o. felülb. . . . . K 10	28	32										
Bazilika sorsj. nyerményj. k. . . . . K 10	18	19										
Bécsy. nyerményj. k. 1874. o. k 200	471	481										
Egyes. kir.-né szanet. sorsj. . . . . K 5	1099	1199										
„Jó szív” egyesület sorsjegy k 4	1425	1625										
Magy. Áll. takarékp. o. f. b. . . . . K 4	1425	1625										
Magyar Vöröskereszt-sorsj. k 10	31	33										
M. v. kereszt s. o. f. b. . . . . K 10	33	37										
M. v. kereszt nyer. sorsjegy k 24	4	4										
Olasz vöröskereszt-sorsjegy k 24	4	4										
Olasz vör.-ker. sorsj. o. f. . . . . K 24	46	49										
Olasz vöröskereszt-sorsjegy k 200	55	59										
Osztrák hitelintézet sorsjegy k 200	472	482										
Osztrák hitelintézet sorsjegy k 200	110	115										
Sz.-ny.-k. 100 fr.-ként t.-j. . . . . K 98	11650	12350										
Pénzmekek.												
Arany, magyar v. osztrák frt. . . . 1141	1146											
Arany, magyar v. osztrák r. v. . . . 1914	1920											
Arany, 20 frankos 1914	1920											
Arany, 20 frankos 2863	2870											
Német b. bankjegy (100 mk.) 11817	11837											
Francia bankjegy (100 frank) 9567	9587											
Olasz bankjegy (100 lira) 9299	9410											
Papírrubel darabonként 254	255											
Római bankjegy (100 lei) . . . . . —	—											
Szerb bankj. (100 ezüst dinár) . . . . —	—		</									

Rozs október 8.76—77, Zab október 8.22—23, Tengeri május 7.48—49.

Bécs, augusztus 27. Az export érdeklődést mutatott árpa iránt, de az irányzat lanya és az árak változatlanok. Hazai malátagyárosok kis tételeket vásároltak finom minőségekből. Gabonában a forgalom szűk halárok között mozgott, mert a budapesti piacon mutatkozó árhullámzások a konzumot tartóztatásra készítették. Rozsban árengedményeket lehetett volna elérni, de még így sem fejlődött ki terjedelmesebb üzlet. Tengeri ára változatlan, a forgalom normális, zab irányzata lanya.

Értéktőzsde

Budapest, augusztus 27. A börzén ma szilárd volt az üzlet alapiránya, mert jó hatást keltett, hogy az orosz nagykövet nagy kitüntetést kapott és hogy a berlini pénzpiac javulási folyamata nem szakad meg. A forgalom azonban ma is magán hordta a tőzsde közönségének tartózkodó jellegét, az üzlet nem élénkült meg és így az árufluktuációk is egészen jelentéktelenek. A tőzsde figyelmét csak a közúti vasutrézvény vonta megint magára tetemes áremelkedése révén, amit újra fuzió hírekkel magyaráztak. A déli tőzsdén nem volt számottevő változás, mert a berlini jelentés nem buzdított. A zárlat igen csendes maradt. A készáru piacra alig volt kötés. A járadékokban sem volt változás.

Az előtőzsdén kötetelt: Magyar hitel 824—825, Magyar bank 553.75—555, Leszámitoló 516.50—517.50, Rima 712—713, Adria 586.50, Közúti vasut 643—646, Déli vasut 120, Temesvári szesz 539—540.

A déli tőzsdén kötetelt: Magyar hitel 824—824.75, Kereskedelmi Iparbank 100, Jelzálog 425—425.50, Magyar bank 554—554.50, Rima 712.25—714, Adria 585.50—589.50, Közúti vasut 643.75—645, Államvasut 707.50, Gázizzó 616—620, Phöbus 149—151.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 625.50, Magyar hitel 824.50, Leszámitoló 515.50, Jelzálog 425, Rima 713.50, Államvasut 707.50, Városi villamos 357.50, Közúti vasut 645.50, Magyar bank 554.45.

Bécs, augusztus 27. A tegnapi szilárd irányzat a mai előtőzsdére is áterjedt és az üzlet élénk lett. Az ultimóellátás simán ment, a kamatláb 6%—6% között mozog. A déli tőzsdén a forgalom nyugodt, az irányzat szilárd.

Üzleti tudósítások

Budapest-kőbányai sertésvásár, Augusztus 27. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felül) 134—135 fillérig, fiatal közép (páronként 251—320 kgr.) 134—135 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 kgr.) 144—146 fillér. Sertéslétszám: augusztus 25-én volt készlet 42.945 darab, 26-án felhajtott 403 darab, 26-án elszállított 255 darab, 27-én marad készlet 43.093 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Kivonat a hivatalos lapból

— Augusztus 27. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Kolakoevics József, Vuletics Miklós és Sever József pénzügyi számgyakornokokat a goszpicsi, illetve a zágrábi királyi

pénzügyigazgatóság mellé rendelt számgyakornokokat a goszpicsi, illetve a zágrábi kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévősnél a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztékké a varasdi, belovári, illetve a vukovári kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévőséghez kinevezte.

Áthelyezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke ifj. Tóth Béla nagyikikindai kir. törvényszéki joggyakornokot a szegedi kir. járásbíróshoz helyezte át.

Véglegesítés. A földművelésügyi miniszter Kapitán Mária, Tetzl Lujza és Csucs Margit ideiglenes minőségű gazdasági tanítónőket jelen állásukban véglegesen megerősítette.

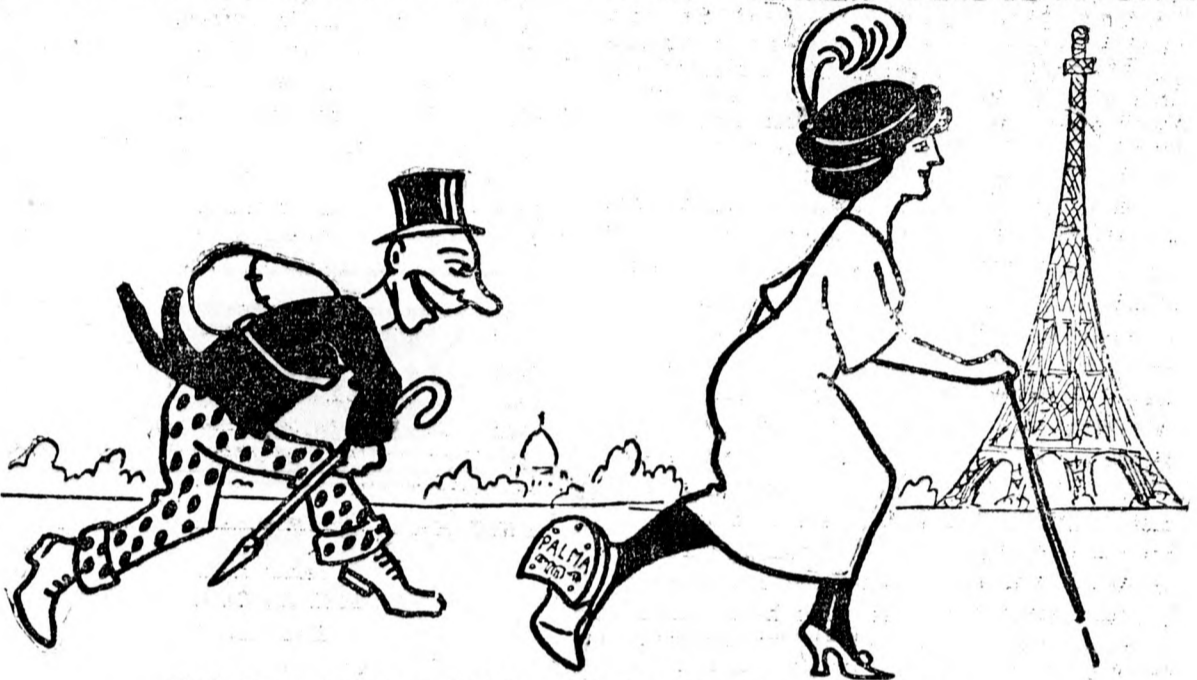
„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

8 NAP ALATT A FÖLD KÖRÜL

APALMA SAJTO RIPIORTJAI
ZAVARAZZA D' KAUCSUK DONAT

I. nap. Távirat Párisból:
Sebes gőzkocsiból alighogy kiszálltam, Csupa sikkos, PALMA-sarkos szép dámát találtam. Sikkos a francia, nincs ebben kétség, PALMA-sarok nélkül járni náluk vétség.

A REJTÉLY KULCSA

— FRANCZIA REGÉNY —

IRTA: RICHEBOURG EMIL

173

György lassankint magához tért.

— Most magára hagyom önt, György ur — mondá Joramiené, hangjában a legkisebb nyugtalanság jele nélkül — dolgozni hagyom önt. Remélem, nem nehezted, hogy egy pillanatra háborgattam; mindig örömmel nézem, hogy mily meglepő ügyességgel adja vissza mindkét olajfestménye a fiatalságot, frisseséget, életet.

Mesternek és tanítványnak egy kecses kezintéssel köszönve, eltávozott.

II.

Reggeli után Joramiené Györgynek karjába fogódzott és vele a kastélytól távol az árnyas fák közé ment.

A lamballei parkban valóban sokféle szép látnivalók voltak. Joramiené és György néhány pillanatra egy emlékkőre ültek. E kis pihenés után a sétát folytatták. Joramiené látáshoz hirtelen kissé fáradtnak érezte magát, Györgyöt hívta, hogy egy fa alatt a sűrű mohára mellé üljön. Aztán ismét beszélgetni kezdtek.

— Ha akarja, szökjünk el, rejtjük el boldogságunkat, szerelmünket a világ valamely ismeretlen zugába, messze, messze az irigy, gonosz emberektől. Magával vihet, ahová akar! — mondá Joramiené.

— Cesarine, ön megbolondít! Ma reggel óta lázam van, nem tudom, hogy mit beszélnek, nem vagyok eszemnél!

A csendet nem messze tőle valami megzavarta; az erdőben különös nesz hallatszott. Megijedtek.

Joramiené eltűnt s a fiatalembert a barlang hátsó részében várta.

Gyermekded, kellemes, gyönyörű hangon, miként egy fiatal leányé, valaki énekelt.

Joramiené egészen a barlang nyílásáig előre lépett.

— Ki énekel itt? — kérdezé Györgyöt.

— Luczián.

A fiatalember eltávozott a barlangtól és gyors léptekkel ment tanítványa felé. Bravó fiam! — kiáltá hozzá, már közelről — egészen remekül énekelsz!

— Ah, Ramel ur! — szólott Luczián — kitünően játszva a meglepettet, nem gondoltam, hogy önnel itt találkozom. Ön tehát a parkba jött sétálni, míg én oly sokáig a kertben kerestem.

— Még nem ismertem tehetségedet mint énekesnek; fogadd legőszintébb szerencsekívánatomat; nagy élvezettel hallgattalak; jól énekelsz, izléssel és sok érzéssel. Tanultál talán énekelni?

— Igen, Ramel ur, egy ideig énekiskolába jártam.

— Akkor aztán nem is csodálkozom. Egészen kellemes hangod van. Mi volt az, amit éppen most énekeltél?

— Az egy melódia volt, Ramel ur. Egy fiatal leány panasza, ki csak nem rég tudta meg, hogy akit szeret, hüllen lesz hozzá, hogy szerelmét másnak adja.

György egy mély sóhajt el nem fojthatott. Hermionét tehát még sem feledé el egészen.

Mikor György egy negyedórával később a kastélyba visszatért, Morel Luczián a lépcső alján egy nagy newfoundlandi kutyával játszott, melynek barátságát meg tudta nyerni. A fiu igen jól látszott mulatni, mert minden pillanatban hangosan felnevetett.

III.

A kastélyban mély csend uralkodott. A cselédség aludt és Tom, a szép newfoundlandi, a diszes udvar éjjeli őre, szintén aludt. Csupán a csölogány volt ébren, a csillagos éjbe hallatva andalító énekét.

— György nem feküdt le. Meredt szemmel ült egy támlásszékekben, lázas feszültséggel várva a kellő pillanatot.

Tizenegy órát ült.

— Vár reám! — mormolá magában. György nem küzdött többé. Le volt győzve. Joramiené diadalmaskodott.

Erre fogta a gyertyát s elhagyta a szobát, melynek ajtaját maga után betette és a folyosóra kilépett.

Hirtelen az árnyékból Morel Luczián lépett elő s utjába állott.

— Te vagy az — szólott György — ki ámulatából némileg újra magához tért. Mit jelent ez? Mit esmálsz te itt?

— Amint látja, sétálni jöttem.

— De hát miért nem vagy még ágyadban?

— Minek feküdjem le, mikor nem vagyok álmos.

— Mi akar ez lenni?

— Ma éjjel nem megyek ágyba, Ramel ur és miután önnek szintén nincs kedve aludni menni, ajánlkozom önnek, hogy napfelkelteig társaságában maradjak.

— Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy türelmem fogyni kezd; tehát takarodjál utamból és elhord magadat!

— Én ő nmellől nem távozom.

A művész dültől sápadt lett. Felháborodott. Hogyan! e fiu, e gyermek merészkedik neki ellenszegülni!

— Menj utamból! — mondá reszkető hangon.

— Semmi feltétel alatt! Ó várjon, ön nem fog menni!

— Mit? Azt hiszed, hogy fel fogsz tartóztatni?

— Igen! — felelé a fiu szilárd hangon.

— Ezt majd meglátjuk.

A mester kezét fenyegető tekintettel emelte rá; de a tanítványnak még ideje volt, három lépést hátrálni és zsebéből egy törkést kihuzni, melyet most kinyitva tartott kezében. A penge fénye a világosságon megvillant. Az a kés — felelé Luczián — jó aczélből való s élesre van fenne, a hajszálát is elmeteszéné.

(Folyt köv.)

	Mai záró	Árfolyam
	Pénz	Áru
21. K.	365	375
—	389	601
—	176	181
—	407	410
180.	385.0	345.0
—	210	215
22.	440	450
—	330	327
—	3250	3270
—	240	250
—	500	530
—	713	714
—	179	181
—	490	485
23.	1225	1200
—	549	551
—	565	580
—	348	350
—	390	395
—	900	980
—	6000	6300
—	88	90
—	539	540
—	370	1130
—	3700	3750
—	1700	1900
—	415	—
—	670	675
—	945	650
—	2650	2660
—	237	240
—	620	621
—	577	579
—	489	442
—	490	494
—	735	745
—	145	150
—	177	180
24.	580	590
—	185	190
—	332	333
—	345	350
—	645	640
—	400	406
—	357.50	358
—	136	139
—	238	239
—	129	129.50
—	1255	1255
—	310	320
—	538	585
—	190	200
—	707.50	708
—	304	305
—	310	310

: SZÍNHÁZAK :

Budapest, csütörtök, 1913 augusztus 28.

Vigszínház
V., Lipót-körút.

Este 1/8 órákor
Rendes helyárrakkal:

Támlásszék 10. sz.
Bohózat 3 felvonásban, előjátékkal.
Neal Max és Gerbeck Hans vig-játéka nyomán átdolgozták: Haller Hermán és Wolf Willi, fordította: Komor Gyula. Zenéjét szer-zette: Goetze Walter.

Személyek:
Várossy Vitus Vendrey F.
Hermin, a felesége Haraszthy H.
Lotti, a leányuk Molnár A.
Edns Sarkadi A.
Richard, aviatikus Stella Gyula
Hedvig, a felesége Pallay Rósi
Rudas, szállodás Kemenes L.
Juci, szobaleány Kész Rózi
Medve Bogdy Zs.
Szabó, rendőr Győző Lajos
Lankás, szính. titkár Bárdi Odón
Fogházor Balassa Jenő

Király Színház
VII., Király-utca 71.

Este 8 órákor.
Rendes helyárrakkal:

Buksi
Énekes bohózat 3 felvonásban.
Irták: Curt Kraatz és Jean Kreen.
Fordította: Harsányi Zsolt. Zené-jét szerzette: Jean Gilbert.

Személyek:
Villányi, földesur Boross
Laura, a felesége Gerő Ida
Ella) Lonczai Annie
Ella) Soós Margit
(Lőr) unokahúgal László Juci
Sári) Fényes Anna
Szabolcs, Ella ura Baskó
Parázs Pista Jatabár
Black) Király
Foris) a TTT. Krasznai
Sármezey) tagjai Solyom
Strebinsky) Erdős
Mikoláné, Pista anyja Erdei Berta
Maris, cseléd Saáry Rózi

Budapesti Színház
Aréna- és István-ut sarok

Este 1/8 órákor
Rendes helyárrakkal:

Az éjjeli ügyvéd
Bohózatos operett 4 felvonásban.
Irták: Feld Mátyás. Zenéjét szer-zette: Schütt Walter.

Személyek:
Dr. Pióca Pál Kiss Miklós
Lajza, neje Boris Bianca
Bernardi Szathmáryné
Ella, neje Sarkadi A.
Csalogány Sári, Kovács Illi
Vali, Várady Jolán
Perenc, inasa Török Jenő
Mitfresser László Parányi
Sára Dellinó
Róka, főpincér Székely K.
Mici, szobaleány Jancsó Leuke
Juci, szakácsné Mérey Böske
Virágáros leány Hajnal Tusi

Fővárosi Nyári Színház
Krisztina-körút

Este 1/2 órákor
Rendes helyárrakkal:

Bent az erdőn
Dráma 3 felvonásban.
Irták: Garvay Andor.

Néopera
VIII., Tisza Kálmán-tér.

Este 1/8 órákor
Rendes helyárrakkal:

Gyerünk csak
Látványos revű 7 képből. Irták.
Dr. Beldi Izor és Mérei Adolf.
A zeneszámokat: Zerkovitz Béla
és Barna László szerzette.

Személyek:
Braun Lipót főkezes Horthly S.
Nelli a leánya Paludi B.
Szaniszló) Ujvári Lajos
Adám) detektívek Pehér Arthur
Doli, újságíró Marosffy L.
Pancz Danasoff, Csolnákosi
Zsuzska a felesége Vörös Ily
Jóska, a szobapincér Pázmán F.
Egy hercegnő Földes Irén

Magyar Színház
VII., Izabella-tér.

Este 8 órákor
Rendes helyárrakkal:

Marion véték
Színmű 4 felvonásban. Irták: Cecil
Raleigh és Henry Hamilton. For-dította: Saigo Ernő dr.

Személyek:
L. Goldbury T. Forray R.
Hogg Huszár K.
Marion Cs. Aczél I.
Ferrers Kertész M.
Sir Dorian Táray Perenc
Gwendolen Nagy Teréz
Morris Sebestyéng.
Roppe, esepres Fonyó Mihály
Danebury hercegné T. Halmay M.
Charther kapitány Vándori
Hayuran, őrmester Köröndy
Gretton, ezredes Pártos Béla
Divatárúsnő Dobos Margit
Margatroydné Rónay Alice
Parker, szolgáló Csizsér

Uránia Színház
VIII., Rákóczi-ut 21.

Este 1/8 órákor
Rendes helyárrakkal:

Velence

Royal - Orfeum
VII., Erzsébet-körút 31.

Ma, csütörtökön, augusztus 28-án két előadás. Délután fél 4 órákor mérsékelt helyárrakkal, este 8 órákor rendes helyárrakkal a szenzációs évadnyitó műsor!

Honeymoon-Express a legnagyobb amerikai színpadi szenzáció, amelyért két bécsi színház porlekedik. **The Sidonias; The Australian Mc. Leans; The Vinettos; Marg. Leans; Girls; Goode & Goode; Nagy Endre mozija; Váratlan látogatás, irták: S. Bassett és M. Hennequin. Don Quijotte Fritz Grünbaum és Richard Heuberger operettje. Az esküvőnyeg, Georges Renaud bohócsága. K. Solti Hermin új nő-lákkal. Virágh Jenő mint tanagrás ember és a többi attrakció.**

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken válthatók.

Minden csütörtök, ünnep- és vasárnap délután fél 4 órákor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

ROYAL-ORFEUM
VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 31. • TELEFON 110-22

Ma, csütörtökön, augusztus 28-án két előadás: Délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárrakkal, este 8 órákor rendes helyárrakkal a szenzációs évadnyitó műsor!!

Honeymoon-Express
a legnagyobb amerikai színpadi szenzáció
amelyért két bécsi színház porlekedik!

The Vinettos, Mc. Leans, The Sidonias és a többi Budapesten sohasem látott pompás új attrakció!

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken válthatók. Minden csütörtök, ünnep- és vasárnap d. u. 3 1/2 órákor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

ROYAL SÖRKABARE
VII., Erzsébet-körút 31. szám

Ma és minden este pont éjjélkor a fényes megnyitó műsor.

A műsor szerzője: **NAGY ENDRE!**

Fellépnek: Mezei Ilona, Viola Giza, Jelly Margit, Sajó, Bárony, Tihanyi, Dezsöfy, Arnyai, Gyenis, Rónai, Abonyi Irén, Ferenczy Ilona, Fodor Vilma, Marc Higgins & Partner, The four Marguerites, Maud Robins, Mile Juliette Carmen-citta Rollé stb. stb. — Belépődíj 1 korona. — Meleg konyha és frissen csapolt sör. Virágáru-sítás nincs. — Éjjélután 1 órától kezdve belépődíj nélkül: táncmulatság. — Kukó Vince zenekara.

Steinhardt Mulató
RAKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Estéknként falrengető kacagató műsor!!
Kezdeté pont 1/9 órákor.

9 órákor **Egyszer egy esztendőben**
11 órákor **Paradicsom ágyak**
bohózatok. Irták: Glinger és Taussig.

Steinhardt és Mnyadi sláger kuplél. Csodás külföldi számok. Éjjélután — fánó — cabaret — cigányzene — belépő díj nélkül. Jegyek: 10-1-g, 8-6-g a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagytözsében Andrassy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

Hans Hauser Great Roland
és 19 egyéb attrakció. — Kezdeté 8 órákor.

PAVILLON MASCOTTE
Kliemchen o Luise Prinz Péter, a beszélő kandur stb. stb. — Kezdeté 1/11 órákor.

Az Én Ujságom
előfizetési ára:
Negyedévre K 2.50
Félévre ... K 5.—
Egész évre K 10.—

Singer és Wolfner
Andrassy-ut 16. sz.

Megoldva a kérdés!

Bármely beszélőgépen Pathéfon-lemez játszható, mely tudvaleg a legjobb lemez, nem kopik, nem kell tü.

10 koronáért oly hangdoboz, mely minden gépen alkalmazható és azzal Pathéfon-lemez játszható.

Ujdonság: Beszélőgép, 2 hangdoboz. — 1 Pathé hangdoboz 10 drb két-oldalú lemezzel 70 korona

kizárólag
REMÉNYI MIHÁLY
elsőrangú hangszertelepen
Budapest, Király-u. 58.

Kérjen árjegyzék és lemezjegyzék.

Nagy tölcseres grammophon
10 drb lemezzel 40 korona.

American Shoe Company Limited
Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi amerikai cipő-különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST
IV. Kigyó-tér 1. (Királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körút 42.

DEBRECZEN
Piac-utca 44.

ZAGREB
Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Beketow Cirkusz
Városliget. Telefon 107-48

Délután 4 órákor **2 előadás** Ma, csütörtökön **2** Este 8 órákor

Mindkét előadásban a teljes új esti műsor. D. u. 4 órákor felnőtteknek és gyermekeknek fél árak.

Daisy and Jack a szenzációs embermajmok

Az esti előadások 8 órákor kezdődnek. Jegyek elővételi díj nélkül kaphatók A NAP kiadó-hivatalában VI. Andrassy-ut 29.

Kerény Arnold
SZÁLLÍTÓ
Budapest, VII., Dohány-utca 37
TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű elvámolásokat, szállítá-sokat valamint pod-gyászfuvarozást

= PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ =

ANDRÁSSY-ÚT 39.

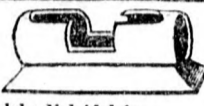

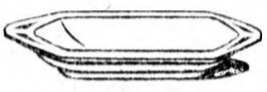
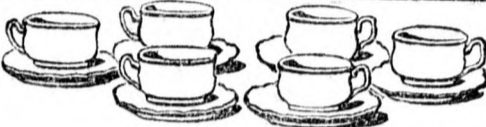

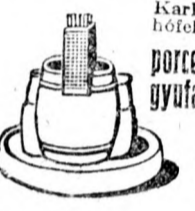

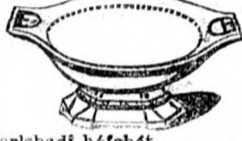
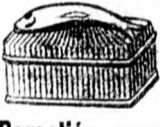
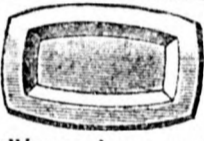

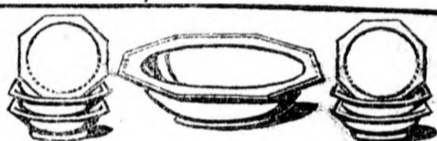
Mesés olcsó árban kapható

E héten

Hófehér karlsbadi porcellán

E héten

mert megvásároltuk egy nagy karlsbadi porcellángyár egész áruraktárát.

 Karlsbadi hófehér Porcellán tejszinkanna darabja ..... 7 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán fogvájó-tartó darabja 9 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán hamutartó darabja ..... 10 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán kávécsésze darabja ..... 10 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán bögre darabja 11 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán tejszinkanna darabja 13 fillér
 Karlsbadi hófehér Porcellán csemege tányér darabja 13 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán szappantartó darabja ..... 13 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán csésze aljaj angol forma darabja 15 fillér		 Karlsbadi hófehér Porcellán tejköntő darabja 16 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán tejkanna darabja 19 fillér
 Karlsbadi hófehér Porcellán angol tányér 161 mély vagy lapos, darabja 17 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán gyertyatartó, barokk forma darabja 18 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán gyufatartó angol forma darabja 21 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán sonkatal darabja 43 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán felszoigáló-állvány darabja 83 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán esemegefal-tálcával darabja 28 fillér
 Porcellán angol pecsényetál darabja 73 fillér	 Karlsbadi hófehér Porcellán csemege készlet 1 tál és 6 tányér, teljes készlet ára 63 fillér		 Karlsbadi hófehér Porcellán étkezészet 6 személyes 26 darab-ból álló készlet ára 595 fillér		 Karlsbadi hófehér Porcellán befőtt készlet 1 tál és 6 tányér, teljes készlet ára 73 fillér

Az áruház első emeleti Lotztermében **Élelmiszer-kiállítás** INGYEN-KÖSTÖLŐ A tetőtérasszon naponta katonazené. Képes nagy árjegyzék az összes cikkekről ingyen és bérmentve.

Az egész világot uráló eredeti

The Champion

kerékpárokat dupla haragospágyával és szabadonfutóval, 3 és 5 evi jótállással, minden arfelmelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári árakon havi 10 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, esztriket, lámpákat, pedálokat, táncukat, konuszokat és esztriket órási forgalmunk következtében minden nagyvárosban és vidéken is bárhol.

LÁNG JAKAB és FIA kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 11. szám.

Fióküzletek: VI., Andrássy-út 55. Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Díszárjegyzék 1300 képpel ingyen és bérmentve.

Mintegy a Helikal Premier kerékpárokkal az utolsó két évben majd nap-nap után renkiólyi sok kellemetlenségünk voltak, kénytelenek voltunk a kerékpárok forgalombahozatalát beszüntetni. Divatos Premier Special kerékpárok darabja 90 korona. Helikal Premier kerékpárok 120 korona.

Mendelovits Adolf

asztalos-mester

TELEFON JÓZSEF 949

Czímre vigyáznunk tessék !!

Román-stílu ebédlő, legjobb kivitelű hálószoba és uriszoba olcsó árban eladó. — Ugyanott konyha és előszoba butor

Budapest VIII. Népszínház-u. 25.

TANKÖNYVEK

és

ISKOLAI SEGÉDKÖNYVEK

leggyorsabban beszerezhetők

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
könyvkereskedésében
(Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. alatt),

ahol az ország minden részében használt tankönyvek raktáron vannak.

Felhívjuk még a figyelmet a cég jól felszerelt társzerraktárára is, mely méltón kiegészíti a több mint egy évszázad óta fennálló elsőrangú könyvkereskedést.

Megrendelések a szokásos feltételek mellett gyorsan és pontosan lesznek elintézve.

Reméljük, hogy a n. é. közönség, mely a céget eddig is kitüntette osztatlan bizalmával, ezentúl is fel fogja keresni rendeléseivel, a cég pedig hagyományos elvével és lelkiismeretes kiszolgálás által oda fog hatni, hogy a bizalmat iránta mindenképpen fokozza.

Hirdetések felvételnek a lap kiadóhivatalában,

Gőzeke acetylen lámpák

éjjeli szántásoknál nappali fényt adnak

Kézi-, kocsi-, kocsirod-, pózna-, asztali-, kerti-, istálló-acetylenlámpák

BÁRDI RT.
BUDAPEST, IV. kerület, Mária Valéria-utca 1. szám

Sürgőnycim: Pneumatik. Telefon 16-28
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla:
Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászkönyve

Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Ihlet, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt!!!

Ára 6 korona.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
Wodianer F. és Fiai) r. 4.-nál
Budapest, Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Szabadalom-értékesítés.

Honban Robert iparos, bruxellesi lakos, a 4518. száma és

Eljárás porlekötőkeverék előállítására, utcák, vasúti pályafesték és lovagló-utak számára

amely magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba vételére előjárt gyárosokkal vagy iparosokkal üszekötőket készített. A szabadalom tulajdonosa hajlandó szabadalmát eladni, vagy gyártást engedélyeket adni. Bővebb felvilágosítással szolgál.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR cég, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.

E hirdetés rovatban minden azo egysegi beiktatasa kogosseges pottis bettkböl uszgy illérrrel, kompakit bettkböl szedve hat illérrrel szetendé

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden azo egysegi beiktatasa kogosseges pottis bettkböl uszgy illérrrel, kompakit bettkböl szedve hat illérrrel szetendé

Házasságokat

előkelő családokban diszkretn, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő békassági Irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36, első emelet 3. (Törvényszéki legbejegyzett cég.) Férjhezmenendők előjegyzve 17 évtől feljebb, hozományösszeg legszéreményebbtől 600.000 koronáig. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyzve. Méltóztassék tehát bizalommal fenti elismerten legszolidabb házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Telefon 58-62. (Czégnyélküli levelezés.)

Könyveket

egyes jobb műveket, valamint egész könyvtárakat az irodalom minden ágából, ugyszintén használt tan-könyveket magas áron vásáro! Lukács Gyula antikvárium Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 15.

Feltűnően

Zehéritő, üdítő, szeplőt mulasztó, ráncotól óvó rózsárcsenőcs 90 fillér és 150 gramm lilimontej és hozzá tartozó Eau idéal 150 gr. 2 korona, mosdó 1 korona, postadíj 55 fillér; ezek együtti használatával felmulthatatlan hatásúak. Reiháné, Nagykáta, Pestm.

MAHAY BÉLA

új könyve:

A lép virága

és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is keressük ki.

Ára 4 korona.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) részvénytársaságnál. Budapest, Andrassy-ut 21. valamint minden könyvkereskedésben.

„Stenografia“

A „Stenografia“ Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola legnagyobbított összes helyisézei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírási, gépirási, helyesírási és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépirásoktatás. A tanórak a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírás és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Írásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.) Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101-25.

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségeinkben (Andrassy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás napontként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás. „Kartothek“ amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrassy-ut 12. szám.

Előnyös házvétel.

Pestszentlőrincen, Wlassil-utca 39. számú, telennyarón lakható, modern villa, szabad kézből eladó, 300 □ öles kertben. Emeletes. Földszinten: 3 szoba, hálószerű előszoba, konyha, fűrdőszoba, kamra; emeleten 3 szoba, előszoba, konyha, fűrdőszoba, kamra. Szép, világos alapvezetés, villanyvilágítás, vízvezeték. Budapesttel közvetlen villamos Bővebbeta helyszínen.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett Első Országos Gabelsberger Szakiskola. Gyorsírás, gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendes tanárok által oktatott szaktanfolyamok. — A Gyakorló Gyorsírók Társasága miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai. Alapítatott: 1903-ban. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs-Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos“ és „Gabelsberger Szakiskola“ jelzőket megtévesztés céljából utanozzák. Telefon 35-68.

Tátrai málnaszörp

5 kilós postakosarakban K 3.— Barta József kon-rervgyára Felka (Szepesmegye.)

HUNGÁRIA beszélőgépek

tölesérnélküliek is, kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány részletezésre is o,csón kaphatók.

Deményi J. és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 4. Képes árjegyzék ingyen!

Ujpesten

Sarokház 10 üzlettel 450 négyszögöl telekkel, évi házbér 11.000 korona sürgösen eladó. Ugyanott kisebb és nagyobb családi és jól jövedelmező bérházak eladók. Bővebbet: Winkler, Ujpest, Árpád-ut 80a.

Örökre

irtója tyukszemnek, minden borbajnak, fagyásnak, visketegségnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Reihánénál Nagykáta, Pestmegye.

Szággyen

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szólnon szomszédjának v. pláne főlebbvalójának. Ugy érzi magát, mintha tükön ülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős“ köré csoportosul, aki szellemes, vidám csevegésével ugyan-csak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete“ rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjek, hogy férfit, nőt, alattvalót, telebvalót egyaránt meghódítson! E könyv kerrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálon, banketten, esküvőn, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A Társalgás Művészete könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkretn, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár“ kiadóhivatala, Budapest, VII. Klauzál-utca 2. szám.

MIKSZATH KALMAN utolsó közeve:

Tövikes látogatóban

Elbeszélések

(Az író könyveikben még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytüredéke.)

Ára füzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Intelligens

vak nő, ki elsőrendű zongorista, jobb mozgóban, szolid tánciskolában, vagy egy kisebb kávéházban keres alkalmazást. Írásbeli ajánlatok Heitz Irma, Zalatna, Alsó Fehérmegye küldendő. — Szóbeli felvilágosítás kapható 160-91. szám alatt.

Zálogszedulákai

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és telje értékét kifizetem.

SINGER JAKAB

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép tell ostidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarpodásért jótállást. Verszegénység, gyengesség, idegesség ellen és gyomor-bajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Károly E. drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28-29.

„JOLLA“

bebizonyított legjobb hygienikus GUMMI-különlegesség Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. JOLLA gumi gyár-ból Wien II 451 S Fraterstrasse 57

LIDO-VENEZIA

Európa legelegyánsabb tengeri fürdője.

Excelsior Palace Hotel.

Nagy fényűzéssel kiállított szálló. Külön fürdőhelylyel.

Grand Hotel des Bains.

Elsőrangú. Külön kapánakkal.

Hotel Villa Regina.

Elsőrangú. Kerttel.

Grand Hotel Lido.

Családi szálló.

Nagyszabásu fürdőházak. Kapánák. Villák. Bérszobák.

Bővebb felvilágosítást ad:

BAGNI LIDO-VENEZIA.

GUMMI
halhólyag
valódi francia és angol gyártmány, tucatonta 2., 4., 6., 8., 10., 12., és 14. K. 5 tucatnál 20% engedmény.
Mintagyűjtemény 12 darab különféle színum óvszer 4 K.
NAKIRA
törv. védett valódi indiai paragummi (ará-különlegesség) tucatonta 12.—14. K. 3 tucatnál 20% engedmény.
Uterus-Spray női különlegesség 14.—korona. Fess. Oolissiv, orvosi részletekre 8.—12. Koronáig Bidet ..... koroná 10. Irrigátor 3.— koroná és feljebb.
Bőszetes, Abrás árjegyzék ingyen, bérmentve és titoktartással küld a
Magyar Orvosi Múszertár,
Budapest, VII., kor., Rákóczi-ut 32.
(A Rókus-kórhózzal szemben.)

Császárfürdő

BUDAPESTEN Nyári és tél gyógyhely. a magyar 1-gal masrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü radioaktív gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és ideg-bántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamos-viz-fürdők. Ivó- és betelégzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

EVŐESZKÖZÖK

ezüstartból és alpacca ezüstartból,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.